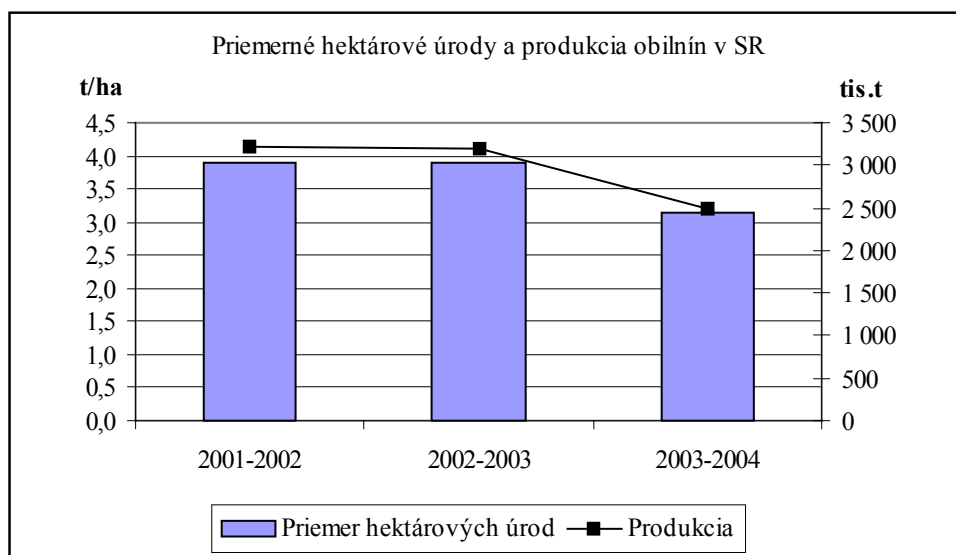

OBILNINY

Situačná a výhľadová správa k 30.6.2004

Bratislava,
november 2004

Autor :

Ing. Jozef JEŠKO

Zdroje informácií:

- Ministerstvo pôdohospodárstva SR
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava
- RADELA s.r.o.
- www.mpsr.sk
- www.europa.eu.int,
- <http://aprox.government.gov.sk>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) – Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj
- Food and Agricultural Policy Research Institute (FAPRI) – Inštitút pre agropotravinársky výskum Univerzity Iowa, USA
- FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION OF THE UNITED NATIONS (FAO) - Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo

Text neprešiel jazykovou korektúrou a za odbornosť zodpovedá autor.

© VÚEPP Bratislava
ISBN 80-8058-348-X

Zoznam skratiek

EÚ	Európska únia
SR	Slovenská republika
FAO	FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION OF THE UNITED NATIONS Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo
DPH	Daň z pridanej hodnoty
VN	Vlastné náklady
NBS	Národná banka Slovenská
PPA - ATIS	Pôdohospodárska platobná agentúra - Agrárne trhové informácie Slovenska
AgE	Agra Europe
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva SR
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva

Úvod	1
Súhrn.....	1
I. Regulačná a podporná politika trhu.....	3
II. Situácia na trhu v SR.....	11
1. Pšenica.....	11
1.1. Produkcia.....	11
1.2. Zásoby.....	11
1.3. Zahraničný obchod.....	11
1.4. Domáca spotreba.....	12
1.5. Bilancia zdrojov a použitia.....	12
1.6. Ceny.....	12
2. Jačmeň.....	14
2.1. Produkcia	14
2.2. Zásoby.....	14
2.3. Zahraničný obchod.....	14
2.4. Domáca spotreba.....	14
2.5. Bilancia zdrojov a použitia.....	15
2.6. Ceny.....	15
3. Raž.....	16
3.1. Produkcia	16
3.2. Zásoby.....	16
3.3. Zahraničný obchod.....	16
3.4. Domáca spotreba.....	16
3.5. Bilancia zdrojov a použitia.....	17
3.6. Ceny.....	17
4. Ovos.....	18
4.1. Produkcia	18
4.2. Zásoby.....	18
4.3. Zahraničný obchod.....	18
4.4. Domáca spotreba.....	18

4.5. Bilancia zdrojov a použitia.....	19
4.6. Ceny.....	19
5. Kukurica.....	20
5.1. Produkcia	20
5.2. Zásoby.....	20
5.3. Zahraničný obchod.....	20
5.4. Domáca spotreba.....	20
5.5. Bilancia zdrojov a použitia.....	21
5.6. Ceny.....	21
6. Ostatné obilniny.....	22
6.1. Produkcia	22
6.2. Zásoby.....	22
6.3. Zahraničný obchod.....	22
6.4. Domáca spotreba.....	22
6.5. Bilancia zdrojov a použitia.....	23
6.6. Ceny.....	23
III. Situácia na trhu v EÚ.....	23
1. Produkcia	23
2. Zásoby.....	24
3. Zahraničný obchod.....	24
4. Domáca spotreba.....	24
5. Bilancia zdrojov a použitia.....	25
6. Ceny.....	27
IV. Svetový trh.....	29

Úvod

Táto situačná a výhľadová správa za hospodársky rok 2003 – 2004 aktualizuje informácie predchádzajúcej správy na základe očakávaných údajov o úrodách hustosiatych obilnín v roku 2004 vydaných ŠÚ SR (k 15.8.2004 a k 15. 10. 2004) a predkladá výhľad na hospodársky rok 2004-2005. Využíva disponibilné informácie o zahraničnom obchode s obilninami k 16. 11. 2004 a o vydaných licenciách na vývoz obilnín v roku 2004.

Správa poskytuje informácie o vlastných nákladoch pestovania obilnín na Slovensku v roku 2003. Je doplnená údajmi o domácich a zahraničných cenách výrobcov obilnín ako aj informáciami o svetovom trhu s obilninami.

V zmysle uplatneného metodického postupu sú v tabuľkách bilancií jednotlivých druhov obilnín uvedené v príslušnom hospodárskom roku údaje o výmere osevných plôch vzťahujúcich sa k úrodám nasledujúceho hospodárskeho roka.

Správa čerpá vstupné údaje z oficiálnych štatistických zisťovaní ŠÚ SR (okrem iného o zahraničnom obchode k 16. 11. 2004) a MP SR, Colného riaditeľstva SR a zisťovaní Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Bratislava. Správa je k dispozícii vo Výskumnom ústave ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave a na stránke internetu <http://www.vuepp.sk/>.

Súhrn

Slovenská republika

Osevné plochy obilnín v hospodárskom roku 2003–2004 mali výmeru 796,6 tis. ha a zberové plochy dosiahli 794 tis. ha. Nepriaznivé poveternostné podmienky, ktoré sa v priebehu vegetácie vyznačovali nedostatočnými atmosferickými zrážkami a rekordne vysokými teplotami, najmä v období dozrievania, negatívne ovplyvnili hmotnostný objem tohtoročnej úrody obilnín. V medziročnom porovnaní boli tohtoročné priemerné hektárové úrody nižšie o 20,9% pri pšenici, o 16,2% pri jačmeni, o 2,8% pri raži, o 10,4% pri ovse, o 23,3% pri kukurici a o 17,9% pri ostatných obilninách.

Pri priemernej hektárovej úrode 3,1 t. ha⁻¹ dosiahla produkcia obilnín objem 2 490,3 tis. ton a celková ponuka pravdepodobne dosiahne objem 3 223,7 tis. ton. Pri uvedenej ponuke sme dosiahli domácu spotrebu obilnín v objeme 2 789,2 tis. t a vývoz v objeme 164,7 tis. ton. V dôsledku uvedených zmien boli zásoby obilnín k 30.6.2004 v objeme 267,5 tis. ton.

Vstup Slovenska do EÚ v prebiehajúcim hospodárskom roku ovplyvní okrem iného aj zahraničný obchod s obilninami. Tento vplyv sa pravdepodobne prejaví zvýšeným pohybom obilnín medzi Slovenskom a ostatnými členskými krajinami EÚ v dôsledku bezcolného režimu na týchto hraniciach.

Summary

Slovak Republic

In the marketing year 2003-2004, sown and harvested areas of grains reached the acreage of 796,6 thousand hectares and 794 thousand hectares, respectively. Unfavourable weather conditions were occurred during the vegetation. They were characterized by insufficient atmospheric precipitation and extra high temperatures especially in the period of ripening. These facts negatively influenced the volume of grains production in 2004. In comparison with the previous year, the hectare yields were lower by 20,9% of wheat, 16,2% of barley, 2,8% of rye, 10,4% of oats, 23,3% of maize and 17,9% of other grains.

The average hectare yield of grains reached 3,1 t.ha⁻¹, production 2 490,3 thousand tonnes and total supply 3 223,7 thousand tonnes. Domestic consumption of grains was reached in the level of 2 789,2 thousand tonnes and export in the volume of 164,7 thousand tonnes. In consequence of the mentioned changes, the volume of grains stocks reached the level of 267,5 thousand tonnes as per 30 June 2004.

The accession of Slovakia into the EU will affect also the foreign trade with grains. Because of the duty-free regime it will probably involve the raising exchange of grains between Slovakia and other EU member countries.

European Union

Forasmuch as more actual data on the grains balance are not disposable yet, we provide you the development of the grains balance in the time line of marketing years 1993/1994 to 2001/2002. From the next table it is visible that the trend in production, import and total supply of grains was upward and continuous in the EU-15 in the evaluated period.

Total utilization of grains was developed simultaneously. Inter-annual gaps of production were compensated by a change of intervention grains stocks. Disposable sources (FAO) provide data on stock changes but not on their absolute volume. Though, it is known that the volume of stocks is sufficient. It results from the system of the stocks creation as the EU buys up the total volume of grains oversupply from producers.

Bilancia obilnín na Slovensku

Balance of Grains in Slovakia

Tab. č. 1

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Skutočnosť ³			Výhľad ⁴
		2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Osevná plocha ⁵	tis.ha	850,7	820,1	796,6	818,0
Zberová plocha ⁶	tis.ha	825,6	819,0	794,0	
Hektárová úroda ⁷	t/ha	3,89	3,90	3,1	4,8
Produkcia ⁸	tis.t	3 212,0	3 193,6	2 490,3	3 907,6
Počiatkové zásoby ⁹	tis.t	429,5	496,6	490,6	267,5
Dovoz ¹⁰	tis.t	45,3	44,7	44,2	19,7
Ostatné zdroje ¹¹	tis.t	0,0	0,0	198,6	0,0
Celková ponuka ¹²	tis.t	3 686,8	3 734,9	3 223,7	4 194,8
Domáca spotreba ¹³	tis.t	3 039,0	2 984,0	2 757,1	2 771,7
- potravinárska ¹⁴	tis.t	988,7	1 210,9	1 182,2	1 214,5
- osivárska ¹⁵	tis.t	163,9	132,4	191,7	173,2
- kŕmna ¹⁶	tis.t	1 585,3	1 437,0	1 228,5	1 224,0
- ostatná ¹⁷	tis.t	301,1	203,7	154,7	160,0
Vývoz ¹⁸	tis.t	84,2	210,7	120,1	1 042,0
Ostatné výdaje ¹⁹	tis.t	67,0	49,6	0,0	2,9
Celkové použitie ²⁰	tis.t	3 190,2	3 244,3	2 877,2	3 816,6
Konečné zásoby ²¹	tis.t	496,6	490,6	267,5	378,2

Prameň: MP SR, ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, VÚEPP. Zvýraznené je skutočnosť²²

Poznámka : Dovoz a vývoz za hospodársky rok 2003 – 2004 je podľa údajov ku dňu 16.11.2004²³

1) Indicator, 2) Unit, 3) Reality, 4) Outlook, 5) Sown area, 6) Harvested area, 7) Hectare yield, 8) Production, 9) Initial stock, 10) Import, 11) Other source, 12) Total supply, 13) Domestic consumption, 14) Food nutrition, 15) Sowing seed, 16) Fodder, 17) Other use, 18) Export, 19) Other expenses, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Source: MA SR, SO SR, Central Customs Administration of the SR, RIAFE, 23) Note: Data on import and export of the marketing year 2003–2004 are recorded as per 16 November 2004

Európska únia

Vzhľadom k tomu, že zatiaľ nie sú k dispozícii aktuálnejšie údaje o bilancii obilnín v EÚ, predkladáme vývoj predmetnej bilancie za časovú radu hospodárskych rokov 1993-1994 až 2001-2002. Z nasledujúceho tabuľkového prehľadu vyplýva, že v hodnotenom období v EÚ-15 bol vývoj produkcie, importu a celkovej ponuky obilnín vzostupný a plynulý. Podobne sa vyvíjalo aj celkové použitie obilnín. Medziročné výkyvy produkcie kompenzovala zmena intervenčných zásob obilnín. Disponibilné zdroje (FAO) poskytujú údaje len o zmene zásob a nie o ich absolútnom objeme avšak je známe, že tieto zásoby sú dostatočne veľké. Vyplýva to zo systému ich tvorby, keď EÚ vykupuje celý objem nadmernej ponuky od producentov obilnín.

Bilancia obilnín v EÚ-15

Balance of Grains in the EU-15

Tab. č. 2

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Hospodárske roky ³									Priemer ⁴
		93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	93-02
Produkcija ⁵	tis.t	177 876	173 484	177 350	205 411	204 663	210 500	200 273	213 688	199 632	195 875
Zmena zásob ⁶	tis.t	7 132	9 977	5 476	-12 890	-8 757	-10 474	1 723	1 189	885	-638
Dovoz ⁷	tis.t	35 967	37 894	41 828	43 059	43 441	44 332	45 759	44 450	49 617	42 927
Ostatné zdroje ⁸	tis.t	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celková ponuka⁹	tis.t	220 975	221 355	224 654	235 580	239 347	244 358	247 755	259 327	250 134	238 165
Domáca spotreba ¹⁰	tis.t	146 041	149 554	155 561	163 618	166 986	172 527	167 205	175 204	175 099	163 533
- potravinárska ¹¹	tis.t	38 666	38 610	39 360	40 151	39 163	40 820	40 893	41 176	41 778	40 069
- osivárska ¹²	tis.t	5 758	5 836	6 057	6 101	6 097	5 997	5 861	5 749	6 112	5 952
- kŕmna ¹³	tis.t	90 403	93 454	97 909	105 180	109 497	113 131	108 821	116 587	115 351	105 593
- ostatná ¹⁴	tis.t	11 214	11 654	12 235	12 186	12 229	12 579	11 630	11 692	11 858	11 920
Vývoz ¹⁵	tis.t	68 654	65 021	62 198	64 570	64 601	64 600	72 481	75 592	66 045	67 085
Ostatné výdaje ¹⁶	tis.t	6 280	6 780	6 895	7 392	7 760	7 231	8 069	8 531	8 991	7 548
Celk. použitie¹⁷	tis.t	220 975	221 355	224 654	235 580	239 347	244 358	247 755	259 327	250 135	238 165

Prameň: FAO¹⁸

1) Indicator, 2) Unit, 3) Marketing years, 4) Average, 5) Production, 6) Change of stock, 7) Import, 8) Other sources, 9) Total supply, 10) Domestic consumption, 11) Food nutrition, 12) Sowing seed, 13) Fodder, 14) Other use, 15) Export, 16) Other expenses, 17) Total utilization, 18) Source: FAO

I. Regulačná a podporná politika trhu

(Organizácia trhu a formy podpôr)

Slovenská republika vstupom do Európskej únie preberá pravidlá Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) aj v oblasti poľnohospodárstva teda aj v organizácii trhu s obilninami.

Spoločnú organizáciu trhu s obilninami je možné rozdeliť na organizáciu vnútorného trhu krajín EÚ a organizáciu trhu voči tretím, nečlenským krajinám. Opatreniami pre organizáciu trhu s obilninami v rámci členských krajín EÚ sú intervenčný nákup a produkčné podpory. V tejto súvislosti možno uviesť, že:

- Intervenčné obdobie trvá od 1.11. do 31.5.
- Kompenzačné platby pre plodiny na ornej pôde (vrátane obilnín) sa v SR vzťahujú na výmeru 1 003 453 ha.
- Referenčný výnos („obilný ekvivalent“) bol Slovensku stanovený na 4,06t/ha.

Medzi hlavné opatrenia na reguláciu zahraničného obchodu EÚ patria dovozné clá, vývozné náhrady, dovozné a vývozné licencie. Organizácia zahŕňa najmä hlavné druhy obilnín (pšenica obyčajná, pšenica tvrdá, raž, jačmeň, ovos, kukurica, cirok, pohánka a ostatné obilniny, sladká kukurica), ale tiež výrobky uvedené v prílohe č. 1 k nariadeniu Rady (ES) č. 1766/1992, ktoré bude od hospodárskeho roku 2004/2005 nahradené nariadením Rady (ES) č. 1784/2003 (t.j. múky, škroby a iné).

Hlavné zmeny oproti doterajším pravidlám, v zmysle reformy SPP, nastanú len vo vylúčení raže z intervenčného nákupu, kvôli jej nadmerným zásobám v skladoch EÚ, v znížení sumy mesačných príplatkov k intervenčnej cene na polovicu a v redukcii zoznamu

spracovaných výrobkov v spomínanej prílohe 1. Hospodársky rok pre obilniny trvá od 1. júla do 30. júna nasledujúceho roka.

Regulácia vnútorného trhu EÚ

Hlavným nástrojom regulácie vnútorného trhu krajín EÚ je intervenčný nákup vybraných druhov obilnín s inštitucionálne vopred stanovovanou intervenčnou cenou, ktorá je zaručená v celej Európskej únii. Intervenčná cena pre hospodársky rok a 2004-2005 bola a zostáva nezmenená na úrovni 101,31 EURO/t a platí pre tovar v štádiu veľkoobchodného predaja, v štandardnej kvalite, pred jeho vyložením. K intervenčnej cene sa počas roka vyplácajú nasledujúce tzv. mesačné príplatky, ako náhrada za skladovanie a pre zabezpečenie plynulej dodávky obilia na trh počas roka.

Mesiac	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
EURO/t	-	-	-	-	0,46	0,92	1,38	1,84	2,30	2,76	3,22	3,22

Tento systém intervencie na trhu má zabrániť poklesu cien vyplácaných poľnohospodárom v EÚ a funguje ako „záchranná sieť“ pre produkciu, ktorú sa nepodari zrealizovať na voľnom trhu za vyššiu, trhovú cenu.

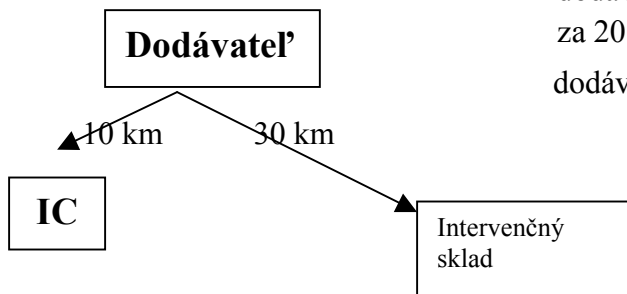
Hlavným výkonným orgánom pre nástroje SPP v SR je Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA), ktorá je povinná kúpiť ponúknutú pšenicu obyčajnú, jačmeň a kukuricu, ak spĺňa podmienky aspoň minimálneho množstva 100 ton a prinajmenšom zodpovedajúcej kvality v zmysle prílohy č. 1 k nariadeniu Komisie (ES) č. 824/2000, a to v rámci intervenčného obdobia, ktoré trvá od 1. novembra do 31. mája.

Tieto podmienky boli špecifikované a sú zverejnené tiež v Usmernení ministra pôdohospodárstva SR na úseku štátnej správy organizácie trhu s obilninami. V rámci uvedeného Usmernenia bol zverejnený aj predbežný zoznam intervenčných centier pre obilniny na území Slovenskej republiky. Tento zoznam ako aj zoznamy intervenčných centier v ostatných nových členských krajinách Európskej únie boli oficiálne zverejnené Európskou Komisiou v Úradnom vestníku Európskeho Spoločenstva.

Intervenčné centrá (IC) sú zúčtovacie miesta, v ktorých platí intervenčná cena a vzhľadom na ktoré sa určujú dopravné náklady z miesta, kde boli obilniny uskladnené v čase podania návrhu na dodávku obilnín do intervenčného nákupu. Podľa pravidiel totiž dodávateľ hradí dopravné náklady do najbližšieho intervenčného centra. Obilniny je však možné dodať do iného skladu ako je v mieste intervenčného centra. Agentúra určí intervenčný sklad, do ktorého je povinný dodávateľ ponúknuté obilniny dodať, v rámci stanoveného mesiaca dodávky. Pritom môže nastať niekoľko prípadov, s ohľadom na výpočet parity dopravných nákladov:

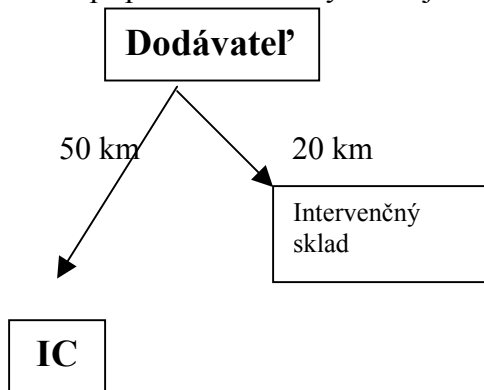
DESTINAČNÉ PREBRATIE:

1. prípad: Intervenčné centrum je bližšie ako Intervenčný sklad:

dodávateľovi preplatí agentúra dopravné náklady za 20 km ($30-10=20$ km), pretože dodávateľ hradí dopravu do IC.

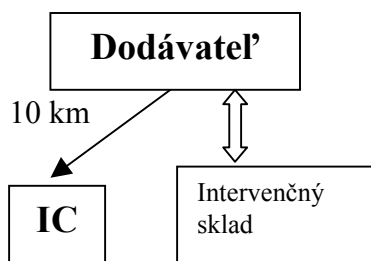
2. prípad: Intervenčný sklad je bližšie ako Intervenčné centrum:

dodávateľovi agentúra odráta z intervenčnej ceny dopravné náklady za 30 km ($50-20=30$ km)

PREBRATIE BEZ DOPRAVY:

3. prípad: Sklad, kde je obilie dodávateľa je zároveň Intervenčným skladom:

dodávateľovi agentúra odráta z intervenčnej ceny dopravné náklady za 10 km a tiež paušálne náklady za vyskladnenie

Intervenčné centrá pre obilniny musia spĺňať viaceré podmienky. Slovenská republika pri ich výbere vychádzala z aktuálneho zoznamu verejných skladov, pričom sa bralo do úvahy najmä ich rozmiestnenie v hlavných produkčných oblastiach, primerané technické a laboratórne vybavenie, dostatočná skladovacia kapacita, dostupnosť pre dopravné prostriedky a možnosti rýchleho a výhodného odbytu zásob. Napokon sa dosiahla dohoda so zástupcami Európskej

Komisie, a teda na Slovensku bude otvorených 25 intervenčných centier pre pšenicu obyčajnú a 13 pre jačmeň a kukuricu:

Intervenčné centrá v Slovenskej republike	Pšenica obyčajná	Raž	Jačmeň	Pšenica tvrdá	Kukurica	Ciok
Bratislavský kraj						
Podunajské Biskupice	+	-	-	-	+	-
Malacky	+	-	-	-	-	-
Trnavský kraj						
Senica	+	-	+	-	+	-
Trnava	+	-	+	-	-	-
Sládkovičovo	+	-	-	-	-	-
Dunajská Streda	+	-	+	-	+	-
Nitriansky kraj						
Lužianky	+	-	+	-	+	-
Dvory nad Žitavou	+	-	-	-	+	-
Gbelce	+	-	+	-	+	-
Zemianska Olča	+	-	+	-	-	-
Želiezovce	+	-	-	-	-	-
Levice	+	-	+	-	+	-
Trenčiansky kraj						
Rybany	+	-	+	-	+	-
Nové Mesto nad Váhom	+	-	-	-	-	-
Prievidza	+	-	+	-	+	-
Banskobystrický kraj						
Breziny	+	-	-	-	-	-
Hontianske Nemce	+	-	+	-	+	-
Lučenec	+	-	-	-	-	-
Rimavská Sobota	+	-	+	-	+	-
Žilinský kraj						
Martin	+	-	-	-	-	-
Prešovský kraj						
Lubotice	+	-	+	-	-	-
Bardejov	+	-	-	-	-	-
Košický kraj						
Spišské Vlachy	+	-	-	-	-	-
Čaňa	+	-	+	-	+	-
Trebišov	+	-	-	-	+	-
SLOVENSKO:	25	0	13	0	13	0

Pozn.: „+“ uvedené miesto sa považuje za intervenčné centrum pre daný druh obilniny;

„-“ uvedené miesto sa nepovažuje za intervenčné centrum pre daný druh obilniny.

Intervenčné sklady pre skladovanie obilnín nakúpených do intervencie vyberie PPA na základe vlastníctva platného Osvedčenia o oprávnení na prevádzkovanie verejného skladu a po overení spĺňania špecifických podmienok pre intervenčné sklady, podľa predpisov EÚ. Agentúra s prevádzkovateľmi vybraných verejných skladov (skladovateľ) uzatvorí zmluvy o skladovaní v rámci intervencie.

Predaj obilnín z intervenčného nákupu sa uskutočňuje prevažne prostredníctvom verejných súťaží (tendrov) a to predovšetkým na vývoz, časť na vnútorný trh a v obmedzenom množstve na potravinovú pomoc. Na vnútorný trh krajín EÚ sa dodáva z intervencie iba malé množstvo obilnín, štandardnej kvality. Množstvo do 5 000 ton je možné uvoľniť na vnútorný trh aj bez predchádzajúceho schválenia komorou. Schvaľovanie jednotlivých ponúk predložených do verejných súťaží prebieha každý štvrtok na zasadaní Riadiaceho výboru Európskej Komisie pre obilniny v Bruseli. Hlavným kritériom pri rozhodovaní o predaji je najmä ponúknutá nákupná cena (vrátane dopravných nákladov), ktorá musí byť prinajmenšom rovná, resp. vyššia ako intervenčná cena. Podstatný je aj stav na vnútornom trhu EÚ, aby nedošlo k ohrozeniu, alebo narušeniu trhu a trhových cien. Z tohto hľadiska sú zvýhodnené sklady s vybavením na rýchle vyskladnenie obilnín a v blízkosti hlavných dopravných trás. Pre Slovensko bude zrejme najvýhodnejšia cesta vývozu vlakom do Slovenského morského prístavu Kopper. EK totiž prepláca dopravné náklady po hranice Európskeho Spoločenstva.

Agentúra uzatvorila dohody v spolupráci s vybranými akreditovanými laboratóriami pre účely analýz kvality obilnín nakupovaných do intervencie.

Keďže Európska Komisia povolila Slovenskej republike zachovať si zavedený systém skladiskových záložných listov a tovarových záložných listov, podľa zákona č. 144/1998 Z.z. na prechodné obdobie do roku 2006, bude možné v budúcom hospodárskom roku uplatňovať aj tento spôsob obchodovania s obilninami. Registráciou žiadostí a evidenciou vydávaných tovarových listov v osobitnom zozname je poverený zástupca Ministerstva pôdohospodárstva SR v jeho sídle v Bratislave.

Politika podpory výroby obilnín v SR v roku 2004

Systém priamych platieb pre výrobu vybraných poľnohospodárskych výrobkov bol zavedený v EÚ s cieľom zaručiť farmárom dobrý životný štandard, zabezpečiť prijateľné ceny spotrebiteľom a stabilizovať trh. V roku 2004 sa Slovensko prispôsobuje novým pravidlám a podmienkam.

Podpora do vstupu sa realizovala v zmysle Výnosu MP SR č.152/2004-100 z 19. januára t.r. Podľa ustanovenia článkov 1 a 2 sa poskytla podpora pre obilniny uvedené v prílohe č. 1 k Výnosu do výšky 2 100 Sk/ha úrody založenej na jeseň 2003, alebo na jar 2004. (Termín podania žiadosti bol 10. február). Výplata tejto podpory sa vykonala do konca apríla 2004. Kontrola oprávnenosti žiadostí sa bude robiť následne v rámci programu podpôr na plochu po vstupe. Nárok na túto platbu bude mať pestovateľ aj vtedy, ak v dôsledku nepriaznivých podmienok dôjde napr. k vyorávkam.

Podpora poľnohospodárstva (po vstupe) je možná v rámci ďalších foriem: jednak to budú podpory v zmysle Zjednodušenej platby na plochu (tzv. „SAPS“ – z anglického Single Area Payment Scheme); ďalej podpora vybraných plodín na ornej ploche v zmysle pravidiel pre národné doplatky; štátna pomoc v zmysle Výnosu MP SR č. 806/2004–100, zverejneného v apríli 2004 a tiež podpory podľa Sektorového operačného programu a Plánu rozvoja vidieka.

Pestovateľ žiadajúci o podporu do vstupu bol povinný podať do 15. mája 2004 aj žiadosť v rámci programu SAPS. Uplatnenie tohto systému podpory schválila vláda SR v júni 2003, predbežne na prechodné obdobie do roku 2006. Nariadenie Komisie (ES) č. 2199/2003 ustanovuje prechodné podmienky (na rok 2004) pre aplikáciu Nariadenia Rady (ES) č. 1259/1999 ohľadom pravidiel poskytovania zjednodušenej platby na plochu v nových členských krajinách EÚ, ktoré akceptovali túto formu.

Suma podpory SAPS bude asi 43,83 EURO/ha, pretože na pridelenú finančnú obálku 85,72 mil. EURO má nárok celá výmera poľnohospodárskej pôdy na Slovensku, tak ako bola zistená k 30. júnu 2003, čiže 1 955 467 ha. Samozrejme aj pre tento program podpory, hoci má zjednodušený systém kontroly, platia isté podmienky: minimálna výmera oprávnená na platbu je 1 hektár a pestovateľ musí pôdu udržiavať v dobrom poľnohospodárskom stave. Platba sa vykoná raz za rok, pravdepodobne od 1. decembra 2004 (do 15. apríla 2005).

Okrem zjednodušeného systému sa budú podporovať vybrané plodiny na ornej pôde (čiže aj obilniny) aj v rámci tzv. „národných doplatkov“. Slovensko sa rozhodlo využiť možnosť čerpať 25% prostriedkov z fondu pre Plán rozvoja vidieka (29,875 mil. EURO) pre účely priamych platieb. Prístupová zmluva viaže poskytnutie národných doplatkov na jednotlivé schémy podpory podľa pravidiel ES. Na Slovensku sa budú poskytovať tieto podpory pre obilniny, (olejniny, strukoviny vrátane šošovice, ich miešanky a tiež ľan priadny aj olejný), do výšky maximálnej garantovanej výmery 1 004 668 ha. Podmienka vynímania pôdy z obrábania (tzv. „set-aside“ minimálne 5%) zatiaľ v SR nebude uplatňovaná, podobne ako aj podmienka používania certifikovaných osív, ktorá sa týkala niektorých špecifických podpôr. Neuplatňuje sa napr. dodatková podpora pre tvrdú pšenicu (ani podpora pestovania repky na MERO), kde bola táto podmienka zavedená.

Obidva uvedené systémy podpory sú upravené v rámci vykonávacieho Usmernenia ministra pôdohospodárstva SR v zmysle výnosu MP SR č. 806/2004 – 100, (zverejnené v apríli 2004). Administráciu, kontrolu a výkon platieb bude realizovať Pôdohospodárska platobná agentúra so sídlom v Bratislave a regionálnymi kontaktnými miestami. Kontroly v rámci tohto systému bude zabezpečovať na viacerých úrovniach, v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 2419/2001 ustanovujúceho podrobné pravidlá pre uplatnenie Integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS). Preto musí byť zavedený systém pre identifikáciu poľnohospodárskych parciel, žiadateľov o podporu a všetkých podrobností ohľadom platieb.

Štátna pomoc v SR definuje jednotlivé tituly pre podporu v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva (napr. podpora zachovania genofondu rastlín, využívanie závlah, čiastočná úhrada úrokov z úveru na skladiskový aj tovarový záložný list, úhrada časti poistného, či škôd, technická podpora pri organizácii súťaží, výstav a veľtrhov, podpora hydromeliácií a tiež certifikačného systému o ovocných plodín).

Okrem priamych platieb na plochu a štátnej pomoci bude možné získať podporu aj v rámci iných foriem ako je Sektorový operačný plán a Plán rozvoja vidieka. Tieto dva dokumenty poskytujú široké možnosti podpory výroby, spracovania, obchodovania, ale i iných doplnkových

aktivít v poľnohospodárstve a mali by po vstupe Slovenska do EÚ nahradiť doterajší dotačný systém ako i podporný program SAPARD.

Regulácia trhu EÚ smerom k tretím krajinám

Všetky dovozy a vývozy obilnín do/z EÚ z/do tretích krajín podliehajú povinnosti vydania dovoznej alebo vývoznjej licencie. Vydáva ich kompetentný orgán v každom členskom štáte (Agentúra) v mene Únie. Licencia udeľuje právo doviesť, resp. vyviezť stanovené množstvo. Obchod sa môže uskutočniť v ktoromkoľvek prístave EÚ, bez ohľadu na miesto agentúry vydávajúcej licenciu. Takže vývozné náhrady sa môžu žiadať, alebo dovozné poplatky platiť z resp. do inej agentúry, ako tej, kde bola vydaná licencia.

Nariadenie Komisie (ES) č. 1162/1995, ktoré stanovuje osobitné pravidlá pre systém dovozných a vývozných licencií pre obilniny a ryžu nahrádza nové nariadenie Komisie (ES) č. 1342/2003. Okrem toho nariadenie Komisie (ES) č. 1291/2000 stanovuje pravidlá pre uplatňovanie systému dovozných a vývozných licencií a postup stanovujúci certifikáty pre poľnohospodárske produkty.

Doba platnosti licencie je rôzna podľa komodity, na ktorú je vydaná a môže byť upravená. V súčasnosti je pre väčšinu obilnín stanovená doba platnosti dovoznej licencie na 45 dní, v prípade múky z obilnín 60 dní a pre ostatné produkty uvedené v prílohe A nariadenia Rady (ES) č. 1251/1999 do konca štvrtého mesiaca po vydaní licencie. Vývozné licencie pre väčšinu druhov obilnín platia do konca štvrtého mesiaca nasledujúceho po vydaní licencie (okrem krupice a múky z tvrdej pšenice, kde je licencia platná do konca šiesteho mesiaca po jej vydaní). Pre prípady, kde nie je žiadna vývozná náhrada ani dovozný poplatok, doba trvania licencie je 30 dní. Pre dlhodobé vývozné kontrakty je možné udeliť aj dlhšiu dobu platnosti licencie.

Licencia ukladá zároveň povinnosť vyviezť, resp. doviesť množstvo výrobku, na ktoré sa vzťahuje licencia, v rámci doby jej platnosti. V prípade nedodržania tejto povinnosti, prepadne zábezpeka, ktorá sa musí zložiť vopred, pri žiadosti o licenciu. Zloženie zábezpeky sa vyžaduje práve kvôli dodržaniu záväzku. Povolené sú odchýlky od vopred stanoveného množstva na vývoz, resp. dovoz, a to prekročenie do výšky 5% a nenaplnenie do 7%. Komisia môže pozastaviť vydávanie licencií a tiež existujúce licencie na obilniny po dobu najviac 48 hodín, po ktorých musí tento krok konzultovať s Radou ministrov.

Účelom dovozného režimu u obilnín je ochrana domáceho trhu EÚ pred dovozom lacnejšej produkcie z tretích krajín. Pre tento účel sa využívajú dovozné clá a dovozné licencie, ako aj určité mimoriadne opatrenia. Od 1. júla 1995 sa dovozné poplatky odvádzajú od maximálnej dovoznej ceny so zaplateným clom. Podľa Dohody z Blair House medzi USA a EÚ nemôže byť rozdiel medzi dovoznou cenou obilnín s clom a platnou intervenčnou cenou v EÚ väčší ako 155%. Tento princíp zahŕňa aj stanovenie taríf na základe rozdielnych referenčných cien pre šesť definovaných druhov obilnín (pšenica mäkká, pšenica tvrdá, raž, jačmeň, kukurica, cirok).

Dovozný poplatok sa vypočíta ako rozdiel medzi platnou intervenčnou cenou (spolu s mesačnými príplatkami v priebehu roka) vynásobenou 1,55 a reprezentatívnou cenou

CIF pre obilniny v Rotterdame. Tak ako rastie intervenčná cena v priebehu roka vďaka fixným príplatkom, rastie potom aj maximálna dovozná cena so zaplateným clo. V podstate ide o systém dovozných poplatkov, ktoré sa menia v závislosti od vývoja svetovej ceny (pri znižujúcej sa svetovej cene sa zvyšujú a naopak). Dovozný poplatok však nikdy nesmie prekročiť maximálne clo stanovené dohodou GATT (výnimku tvoria tzv. špeciálne ochranné opatrenia). Zábezpeka za vydanie dovoznej licencie je stanovená na 1 EURO/t. Dovozné clo sa nemusí aplikovať v prípade, keď je obilie dovezené z tretej krajiny a spracovaný produkt z tohto obilia je opäť vyvezený mimo územia EÚ („zušľacht'ovací styk“).

Z niektorých krajín, s ktorými má EÚ uzatvorené špeciálne obchodné dohody je ustanovený dovoz so zníženými dovoznými poplatkami. Tieto krajiny sú rozdelené do niekoľkých kategórií. V členských krajinách EÚ je pohyb tovaru oslobodený od cla. Zvýhodnené colné sadzby sa uplatňujú pre 70 krajín štátov Afriky, Karibiku a Pacifiku, krajiny strednej a východnej Európy, Egypt, Alžírsko a niektoré ostatné krajiny.

Vývozná náhrada umožňuje vývozcom konkurovať na svetových trhoch. Jej výšku stanovuje týždenne (spravidla vo štvrtok) Riadiaci výbor pre obilniny, ktorý posudzuje ponuky dané na náhrady vo výberovom konaní (tendri) a tiež stanovuje ostatné náhrady (mimo tendra) pre ďalší týždeň. Tendre sa vyhlasujú na vývoz z voľného trhu, z intervenčných zásob a pre potravinovú pomoc. Výzva na predkladanie ponúk do tendra sa otvára publikovaním v Úradnom vestníku (Official Journal) Európskeho spoločenstva najmenej 15 dní pred termínom predloženia ponuky. V oznámení sa stanoví celkové množstvo, pre ktoré budú vydané vývozné licencie, dátum, do ktorého sa môžu podávať ponuky a tiež kompetentné orgány v členských štátoch (intervenčná, resp. platobná agentúra), kde sa majú ponuky poslať. Tendre sa konajú každý týždeň s vypísaním konania platným pre väčšinu roka. Väčšinou sa konajú tendre pre hlavné obilniny (pšenicu mäkkú, jačmeň, ale i pre raž a tvrdú pšenicu).

Pri podaní žiadosti účastníci tendra na vývoz z voľného trhu skladajú zábezpeku kompetentnému orgánu v členskej krajine. Výška požadovanej zábezpeky sa uvedie v predpise, ktorým sa vypisuje tender (Úradný vestník). Úspešní účastníci tendra musia do dvoch pracovných dní od oznámenia o udelení kontraktu požiadať o vývoznú licenciu na pridelené množstvo. Spolu so žiadosťou o licenciu musia zložiť zábezpeku vo výške 20 EURO/t a súčasne im bude vrátená zábezpeka za tender 12 EURO/t. Licencie sú zvyčajne platné pre mesiac, kedy boli vydané až do konca štvrtého mesiaca nasledujúceho po ich vydaní. Je možný prenos licencie na iného držiteľa. Pri obchode s licenciami sa ich hodnota odvádza od úrovne vývozných náhrad, na ktoré boli vystavené.

Pri riadení politiky vývozu má Európska Komisia značnú voľnosť. Najviac prihliada na situáciu na trhu, potrebu predchádzať prudkým cenovým výkyvom na trhoch EÚ, na ceny a cenové výkyvy na svetovom trhu a v zónach, kam sú určené vývozy. Vo výnimočných prípadoch, ak sú ceny mimo Únie vyššie ako v rámci nej, je možné uvaliť na vývozy poplatok. Taktiež aj na vývozy je potrebné mať vývoznú licenciu. Komisia môže vývozy pozastaviť ak hrozí, že trh v Únii by mohol byť vážne narušený.

II. Situácia na trhu v SR

1. Pšenica

1.1. Produkcia (vrátane spracovaných výrobkov)

Očakávaná produkcia pšenice v roku 2004 dosiahne objem 1 822,6 tis. t, čím bude o 95,9% vyššia ako v predchádzajúcom roku, v ktorom neboli priaznivé podmienky pre pestovanie tejto plodiny. Uvedený predpokladaný objem pšenice je zhruba na úrovni z roku 2001.

V roku 2003 na Slovensku vyrobili v organizáciách, ktoré povinne predkladajú rezortný štatistický výkaz OB (MP SR) 9-12, 394 162 t pšeničnej múky. V I. polroku 2004 sa vyrobilo 198 441 t tohto výrobku, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka o 33 109 ton viac, t.j. o 20% viac.

1.2. Zásoby

K 30.6.2004 sú zásoby pšenice v objeme 79,0 tis. t. Treba ich pokladať za mimoriadne nízke, pretože v pohľade na dlhšie časové obdobie uplynulého vývoja sa zásoby pšenice pohybujú na úrovni cca 200 tis. t. V hospodárskom roku 2004–2005 pravdepodobne nepresiahnu spomínanú hranicu.

1.3. Zahraničný obchod

V hospodárskom roku 2004-2005 sa predpokladá nárast dovozu upriamený hlavne na osivá na 9 tis. t, čo je o 7,9 tis. t viac ako v predchádzajúcom hospodárskom roku. Predpoklad dobrej úrody otvára možnosti významného vývozu (najmenej 500 tis.t), ktorý bude v značnej miere závisieť od obchodných podmienok tohto exportu, pretože dobrú produkciu obilnín treba očakávať aj v okolitých európskych krajinách.

1.4. Domáca spotreba

Domáca spotreba pšenice sa každoročne pohybuje na úrovni približne 1,5 mil. t pokiaľ nie sú extrémne pestovateľské podmienky. V hospodárskom roku 2004-2005 možno očakávať medziročný rast domácej spotreby pšenice po predchádzajúcom medziročnom poklese, pritom pravdepodobne vzrastie spotreba potravinárska, ale aj kýmna (a môže prekročiť objem uvedený v tejto správe).

1.5. Bilancia zdrojov a použitia

Bilancia pšenice na Slovensku

Balance of Wheat in Slovakia

Tab. č. 3

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Skutočnosť ³			Výhľad ⁴
		2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Osevná plocha ⁵	tis.ha	446,5	406,1	308,4	369,4
Zberová plocha ⁶	tis.ha	448,9	405,8	306,9	
Hektárová úroda ⁷	t/ha	4,01	3,83	3,03	4,9
Produkcia ⁸	tis.t	1 800,1	1 554,5	930,4	1 822,6
Počiatkové zásoby ⁹	tis.t	177,2	221,7	195,2	79,0
Dovoz ¹⁰	tis.t	2,2	23,4	1,1	9,0
Ostatné zdroje ¹¹	tis.t	0,0	0,0	81,8	0,0
Celková ponuka ¹²	tis.t	1 979,5	1 799,6	1 208,5	1 910,6
Domáca spotreba ¹³	tis.t	1 682,3	1 530,8	1 113,0	1 260,0
- potravinárska ¹⁴	tis.t	521,2	585,0	539,5	580,0
- osivárska ¹⁵	tis.t	104,9	75,0	93,3	100,0
- kŕmna ¹⁶	tis.t	860,5	730,0	408,9	500,0
- ostatná ¹⁷	tis.t	195,7	140,8	71,3	80,0
Vývoz ¹⁸	tis.t	50,5	35,0	6,3	500,0
Ostatné výdaje ¹⁹	tis.t	25,0	38,6	0,0	2,0
Celkové použitie ²⁰	tis.t	1 757,8	1 604,4	1 119,3	1 762,0
Konečné zásoby ²¹	tis.t	221,7	195,2	79,0	148,6

Prameň: MP SR, ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, VÚEPP. Zvýraznené je skutočnosť²²

Poznámka : Dovoz a vývoz za hospodársky rok 2003 – 2004 je podľa údajov ku dňu 16.11.2004²³

Indicator, 2) Unit, 3) Reality, 4) Outlook, 5) Sown area, 6) Harvested area, 7) Hectare yield, 8) Production, 9) Initial stock, 10) Import, 11) Other source, 12) Total supply, 13) Domestic consumption, 14) Food nutrition, 15) Sowing seed, 16) Fodder, 17) Other use, 18) Export, 19) Other expenses, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Source: MA SR, SO SR, Central Customs Administration of SR, RIAFE. The reality is highlighted. 23) Note: Data on import and export of the marketing year 2003–2004 are recorded as per 16 November 2004

1.6. Ceny

Ceny výrobcov potravinárskej a priemyselnej pšenice zaznamenávajú v priebehu roka pravidelný vzostupný vývoj do júna a v nasledujúcich mesiacoch klesajú. V hodnotenom období priemerné ročné ceny uvedených komodít sa znižovali, čo súvisí najmä s otváraním slovenského trhového priestoru smerom k zahraničiu.

Ceny výrobcov pšenice v SR (Sk/t)

Producer Prices of Wheat in the SR (SKK/t)

Tab. č. 4

Rok ¹ mesiac	2001		2002		2003		2004	
	pšenica potrav. ²	pšenica priemys. ³	pšenica potrav. ²	pšenica priemys. ³	pšenica potrav. ²	pšenica priemys. ³	pšenica potrav. ²	pšenica priemys. ³
Január ⁴	4 281	3 833	4 470	3 757	4 360	3 664	4 948	4 110
Február ⁵	4 557	4 066	4 475	3 811	4 380	3 729	5 512	4 339
Marec ⁶	4 956	4 093	4 608	3 896	4 415	3 704	5 564	3 962
Apríl ⁷	5 065	4 153	4 631	3 840	4 343	3 725	5 304	4 066
Máj ⁸	5 068	4 511	4 629	3 970	4 347	3 656	5 355	4 274
Jún ⁹	5 128	4 322	4 613	3 952	4 300	3 691	5 211	4 521
Júl ¹⁰	4 776	4 136	4 450	3 824	4 264	3 731	4 296	3 682
August ¹¹	4 470	3 785	4 362	3 661	4 208	3 686	3 982	3 440
September ¹²	4 478	3 772	4 407	3 728	4 299	3 711		
Október ¹³	4 483	3 841	4 424	3 716	4 365	3 777		
November ¹⁴	4 417	3 788	4 400	3 660	4 403	3 756		
December ¹⁵	4 432	3 744	4 344	3 662	4 464	3 808		
Priem.roka¹⁶	4 571	3 907	4 429	3 731	4 309	3 718		

Prameň: ŠÚ SR Indexy cien poľnohospodárskych výrobkov¹⁷

1) Month-year, 2) Food wheat, 3) Wheat for industrial processing, 4) January, 5) February, 6) March, 7) April, 8) May, 9) June, 10) July, 11) August, 12) September, 13) October, 14) November, 15) December, 16) Average of the year, 17) Source: SO SR. – Price Indices of Agricultural Products

Opačnú vývojovú tendenciu ako ceny výrobcov zaznamenali v hodnotenom období spotrebiteľské ceny pšeničnej polohrubej múky. Ich trend je vzostupný do roku 2001, pretože priemerná ročná jednotková cena tejto komodity v roku 2002 klesla v porovnaní s minulým rokom a naďalej klesala aj v roku 2003. V septembri 2004 bola o 0,87 Sk/kg vyššia ako v rovnakom období predchádzajúceho roka.

Priemerné spotrebiteľské ceny pšeničnej polohrubej múky v SR (Sk/kg)

Average Consumer Prices of Wheat Semi-wholemeal in the SR (SKK/kg)

Tab. č. 5

Rok ¹ mesiac	2001	2002	2003	2004
Január ²	11,58	12,56	11,73	12,12
Február ³	11,58	12,60	11,87	12,48
Marec ⁴	13,98	12,43	11,94	12,68
Apríl ⁵	14,57	12,07	11,79	12,59
Máj ⁶	14,55	11,98	11,73	12,59
Jún ⁷	14,29	11,82	11,39	12,63
Júl ⁸	14,03	11,64	11,14	12,41
August ⁹	13,65	11,45	10,97	12,27
September ¹⁰	13,50	11,54	11,11	11,98
Október ¹¹	13,17	11,41	11,25	
November ¹²	12,77	11,23	11,31	
December ¹³	12,62	11,19	11,39	
Priem.roka¹⁴	13,36	11,83	11,47	

Prameň: ŠÚ SR Indexy spotrebiteľských cien¹⁵

1) Year – month, 2) January, 3) February, 4) March, 5) April, 6) May, 7) June, 8) July, 9) August, 10) September, 11) October, 12) November, 13) December, 14) Average of the year, 15) Source: SO SR. – Price Indices of Agricultural Products

2. Jačmeň

2.1. Produkcia (vrátane spracovaných výrobkov)

V roku 2004 sa očakáva produkcia jačmeňa v objeme 967,6 tis. t, ktorá bude o 20,3% vyššia ako v roku 2003 a približne o tretinu vyššia ako v predchádzajúcich dvoch rokoch.

V roku 2003 na Slovensku vyrobili v organizáciách, ktoré povinne predkladajú rezortný štatistický výkaz OB (MP SR) 9-12, 238 755 t sladu. V I. polroku 2004 sa vyrobilo 123 885 t tohto výrobku, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka o 4 765 t menej, t.j. o 3,7% menej.

2.2. Zásoby

K 30.6.2004 dosiahli zásoby jačmeňa objem 83,3 tis. t, čím sa medziročne znížili o 26,5%. Predpoklad dobrej úrody jačmeňa v roku 2004 aj pri raste exportu umožní dosiahnuť k 30.6.2005 zásoby tejto komodity na úrovni 80 tis. t, čo bude približne na úrovni roku 2003.

2.3. Zahraničný obchod

V hospodárskom roku 2003-2004 Slovensko vyviezlo o 63,9 tis. t jačmeňa viacej ako v predchádzajúcom roku a je predpoklad, že v prebiehajúcom hospodárskom roku vyvezie o 197,9 tis. t viacej. Spomínané dva hospodárske roky treba pokladať za mimoriadne úspešné z hľadiska exportu jačmeňa pretože v predchádzajúcom období sa ročný export tejto komodity pohyboval na úrovni 6-8 tis. t.

2.4. Domáca spotreba

Zvýšená ponuka jačmeňa sa odzrkadľuje aj vo zvýšenej domácej spotrebe. V hospodárskom roku 2003-2004 sa na Slovensku spotrebovalo 827,8 tis. t jačmeňa, čo bolo o 25,5% viac ako v predchádzajúcom hospodárskom roku. V prebiehajúcom hospodárskom roku sa na Slovenku ráta s 710 tis. t domácou spotrebou tejto komodity. Nižšia produkcia pšenice sa odzrkadlila na zvýšenej krmnej spotrebe jačmeňa.

2.5. Bilancia zdrojov a použitia

Bilancia jačmeňa na Slovensku

Balance of Barley in Slovakia

Tab. č. 6

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Skutočnosť ³		Výhľad ⁴	
		2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Osevná plocha ⁵	tis.ha	196,5	196,1	269,7	223,6
Zberová plocha ⁶	tis.ha	186,4	194,7	269,3	
Hektárová úroda ⁷	t/ha	3,29	3,57	2,99	4,3
Produkcia ⁸	tis.t	613,3	695,0	804,2	967,6
Počiatkové zásoby ⁹	tis.t	80,9	82,7	113,4	83,3
Dovoz ¹⁰	tis.t	20,7	14,7	37,2	10,0
Ostatné zdroje ¹¹	tis.t	0,0	0,0	25,4	0,0
Celková ponuka ¹²	tis.t	714,9	792,4	980,2	1060,9
Domáca spotreba ¹³	tis.t	626,5	659,8	827,8	710,0
potravínárska ¹⁴	tis.t	258,2	342,3	384,7	380,0
osivárska ¹⁵	tis.t	37,3	37,0	60,2	50,0
krmna ¹⁶	tis.t	261,0	270,5	357,0	250,0
ostatná ¹⁷	tis.t	70,0	10,0	25,9	30,0
Vývoz ¹⁸	tis.t	5,7	8,2	72,1	270,0
Ostatné výdaje ¹⁹	tis.t	0,0	11,0	0,0	0,9
Celkové použitie ²⁰	tis.t	632,2	679,0	899,9	980,9
Konečné zásoby ²¹	tis.t	82,7	113,4	83,3	80,0

Prameň: MP SR, ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, VÚEPP. Zvýraznené je skutočnosť²²

Poznámka: Dovoz a vývoz za hospodársky rok 2003–2004 je podľa údajov ku dňu 16.11.2004²³

1) Indicator, 2) Unit, 3) Reality, 4) Outlook, 5) Sown area, 6) Harvested area, 7) Hectare yield, 8) Production, 9) Initial stock, 10) Import, 11) Other source, 12) Total supply, 13) Domestic consumption, 14) Food nutrition, 15) Sowing seed, 16) Fodder, 17) Other use, 18) Export, 19) Other expenses, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Source: MA SR, SO SR, Central Customs Administration of SR, RIAFE. Reality is highlighted. 23) Note: Data on import and export of the marketing year 2003 – 2004 are recorded as per 16 November 2004

2.6. Ceny

Priemerné ročné ceny výrobcov jačmeňa sa vyvíjali v priebehu uplynulých troch rokov rozdielne. Ceny sladovníckeho jačmeňa sa zvyšovali, ceny potravinárskeho jačmeňa stagnovali a ceny krmneho jačmeňa sa znižovali. V roku 2004 možno vzhľadom k dobrej úrode jačmeňa očakávať celkový pokles cien. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je kvalita sladovníckeho jačmeňa jedna z najlepších.

Ceny výrobcov jačmeňa v SR (Sk/t)

Producer Prices of Barley in the SR (SKK/t)

Tab. č. 7

Rok ¹ mesiac	2001			2002			2003			2004		
	jačmeň slad. ²	jačmeň potr. ³	jačmeň kŕmny ⁴	jačmeň slad. ²	jačmeň potr. ³	jačmeň kŕmny ⁴	jačmeň slad. ²	jačmeň potr. ³	jačmeň kŕmny ⁴	jačmeň slad. ²	jačmeň potr. ³	jačmeň kŕmny ⁴
Január ⁵	4 651	4 320	3 725	4 983	4 250	3 833	5 179	4 367	3 777	5 032	4 592	3 821
Február ⁶	5 300	4 350	4 213	5 183	4 517	4 033	5 163	4 350	3 835	5 105	4 571	3 993
Marec ⁷	5 690	4 700	4 188	5 250	4 638	4 000	5 216	4 567	3 809	5 057	4 776	4 255
Apríl ⁸	5 260	4 780	4 200	5 113	4 588	3 986	5 315	4 350	3 771	5 038	4 524	4 072
Máj ⁹	5 633	4 800	4 567	5 200	4 775	4 249	5 083	4 800	3 788	5 073	4 520	4 121
Jún ¹⁰	5 300	5 000	4 543	5 100	4 880	4 093	5 233	4 750	3 768	4 958	4 559	4 179
Júl ¹¹	4 900	4 560	3 928	5 033	4 700	3 730	5 074	4 700	3 763	4 827	4 638	3 599
August ¹²	4 843	4 620	3 746	5 000	4 700	3 661	5 030	4 660	3 600	4 796	4 496	3 460
September ¹³	4 867	4 668	3 841	5 095	4 612	3 739	5 076	4 691	3 619			
Október ¹⁴	4 932	4 563	3 912	5 082	4 541	3 771	5 028	4 556	3 676			
November ¹⁵	5 031	4 515	3 982	5 075	4 525	3 724	5 045	4 675	3 690			
December ¹⁶	5 028	4 650	3 783	5 152	4 000	3 729	5 079	4 545	3 750			
Priem.roka ¹⁷	4 967	4 612	3 919	5 089	4 611	3 797	5 076	4 601	3 700			

Prameň: ŠÚ SR Indexy cien poľnohospodárskych výrobkov¹⁸

1) Year – month, 2) Malt barley, 3) Food barley, 4) Feed barley, 5) January, 6) February, 7) March, 8) April, 9) May, 10) June, 11) July, 12) August, 13) September, 14) October, 15) November, 16) December, 17) Average of the year, 18) Source: SO SR. – Price Indices of Agricultural Products

3. Raž

3.1. Produkcia (vrátane spracovaných výrobkov)

V hospodárskom roku 2003-2004 medziročne klesol objem produkcie raže o 35,4% a priblížil sa úrovni roka 2000. V prebiehajúcom hospodárskom roku sa očakáva veľmi dobrá úroda raže, ktorej objem prekročí minuloročnú úroveň o 55,5%.

V roku 2003 sa na Slovensku vyrobilo 28 582 t ražnej múky. V I. polroku 2004 sa vyrobilo 14 462 t tohto výrobku, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka o 736 t viacej, t.j. o 5,4% viac.

3.2. Zásoby

Na Slovensku sa zásoby raže pohybujú na nízkej úrovni (od 3 do 18 tis. t). V hospodárskom roku 2003-2004 dosiahli objem 4,9 tis. t, avšak predpoklady dobrej úrody umožňujú očakávať k 30.6.2005 zásoby v objeme 8,2 tis. t.

3.3. Zahraničný obchod

V dlhodobšej retrospektíve objem slovenského zahraničného obchodu s ražou nie je významný. Ročný dovoz a vývoz predstavuje cca 5-6 tis. t (prevažne osivo) avšak v hospodárskom roku 2002-2003 sme vyviezli 27 tis. t raže a vzhľadom na to, že ide o bilančný prebytok, možno očakávať, že v prebiehajúcom hospodárskom roku Slovensko vyvezie až 50 tis. t raže.

3.4. Domáca spotreba

Väčšinu domácej ponuky raže SR spotrebuje (cca 75 tis. t ročne), pritom najvýznamnejšia je potravinárska spotreba (cca 48,3 tis. t ročne). Na kŕmne účely sa použilo ročne 19 tis. t.

3.5. Bilancia zdrojov a použitia

Bilancia raže na Slovensku

Balance of Rye in Slovakia

Tab. č. 8

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Skutočnosť ³		Výhľad ⁴	
		2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Osevná plocha ⁵	tis.ha	38,9	38,2	25,3	32,6
Zberová plocha ⁶	tis.ha	38,2	38,0	25,2	
Hektárová úroda ⁷	t/ha	2,95	2,54	2,47	3,8
Produkcia ⁸	tis.t	112,7	96,5	62,3	125,2
Poč. zásoby ⁹	tis.t	3,6	18,0	11,6	4,9
Dovoz ¹⁰	tis.t	0,9	0,2	0,1	0,1
Ostatné zdroje ¹¹	tis.t	0,0	0,0	6,1	0,0
Celková ponuka ¹²	tis.t	117,2	114,7	80,1	130,2
Dom. spotreba ¹³	tis.t	93,0	76,0	74,7	72,0
potravinárska ¹⁴	tis.t	51,0	48,1	48,3	48,0
osivárska ¹⁵	tis.t	6,9	3,7	5,8	3,0
kŕmna ¹⁶	tis.t	31,0	22,9	19,3	19,0
ostatná ¹⁷	tis.t	4,1	1,3	1,3	2,0
Vývoz ¹⁸	tis.t	6,2	27,1	0,1	50,0
Ostatné výdaje ¹⁹	tis.t	0,0	0,0	0,0	0,0
Celk. použitie ²⁰	tis.t	99,2	103,1	74,8	122,0
Koneč. zásoby ²¹	tis.t	18,0	11,6	4,9	8,2

Prameň: MP SR, ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, VÚEPP. Zvýraznené je skutočnosť²²

Poznámka : Dovoz a vývoz za hospodársky rok 2003 – 2004 je podľa údajov ku dňu 16.11.2004²³

Indicator, 2) Unit, 3) Reality, 4) Outlook, 5) Sown area, 6) Harvested area, 7) Hectare yield, 8) Production, 9) Initial stock, 10) Import, 11) Other source, 12) Total supply, 13) Domestic consumption, 14) Food nutrition, 15) Sowing seed, 16) Fodder, 17) Other use, 18) Export, 19) Other expenses, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Source: MA SR, SO SR, Central Customs Administration of SR, RIAFE. Reality is highlighted. 23) Note: Data on import and export of the marketing year 2003–2004 are recorded as per 16 November 2004

3.5. Ceny

Priemerné ročné ceny výrobcov potravinárskej raže medziročne klesli v roku 2002 a mierne vzrástli v roku 2003. Ceny kŕmnej raže sa začali štatisticky sledovať v roku 2003 a sú o 11% nižšie ako ceny potravinárskej raže. V prvom polroku 2004 v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka priemerná cena raže potravinárskej vzrástla o 333 Sk/t, t.j. nárast o 7,8%. V júni 2004 ceny raže kŕmnej dosiahli 4 286 Sk/t, čo je o 350 Sk/t viacej ako v rovnakom období predchádzajúceho roka, avšak už v júli bola už cena za tonu kŕmnej raže 3 700 Sk.

Ceny výrobcov raže v SR (Sk/t)

Producer Prices of Rye in the SR (SKK/t)

Tab. č. 8a

Rok ¹ mesiac	2001		2002		2003		2004	
	raž potrav. ²	raž krmna ³	raž potrav. ²	raž krmna ³	raž potrav. ²	raž krmna ³	raž potrav. ²	raž krmna ⁴
Január ⁴	4 000	.	4 260	.	4 200	3 925	4 432	3 855
Február ⁵	4 507	.	4 305	.	4 164	3 788	4 664	4 000
Marec ⁶	5 050	.	4 600	.	4 421	3 870	4 452	3 970
Apríl ⁷	4 780	.	4 500	.	4 375	3 783	4 431	3 892
Máj ⁸	4 550	.	4 375	.	4 267	3 740	4 590	4 100
Jún ⁹	5 000	.	4 850	.	4 150	3 936	5 008	4 286
Júl ¹⁰	4 640	.	4 550	.	4 263	3 838	4 087	3 700
August ¹¹	4 327	.	4 120	.	4 236	3 717	3 958	3 430
September ¹²	4 294	.	4 214	.	4 274	3 795		
Október ¹³	4 243	.	4 225	.	4 247	3 725		
November ¹⁴	4 231	.	4 252	.	4 179	3 800		
December ¹⁵	4 160	.	4 189	.	4 219	3 960		
Priem. roka¹⁶	4 335	.	4 242	.	4 245	3 779		

Prameň: ŠÚ SR Indexy cien poľnohospodárskych výrobkov¹⁷

1) Year – month, 2) Food rye, 3) Feed rye, 4) January, 5) February, 6) March, 7) April, 8) May, 9) June, 10) July, 11) August, 12) September, 13) October, 14) November, 15) December, 16) Average of the year, 17) Source: SO SR–Price Indices of Agricultural Products

4. Ovos

4.1. Produkcia (vrátane spracovaných výrobkov)

Produkcia ovsa sa od roku 2000 každoročne na Slovensku zvyšuje. Produkcia tejto komodity v roku 2003 medziročne vzrástla o 33,4%. V prebiehajúcom hospodárskom roku sa očakáva ďalší rast produkcie o 10,7% na 64,1 tis. t, najmä v dôsledku 33,2%-nému rastu priemernej hektárovej úrody tejto plodiny.

4.2. Zásoby

V rokoch 2000-2003 sa pohybovali zásoby ovsa k 30.6. na úrovni 1,4 až 7 tis. t. V rovnakom období roka 2004 dosiahli objem 6,6 tis. t a v budúcom roku sa ich objem predpokladá na úrovni 4 tis. t.

4.3. Zahraničný obchod

Slovenský zahraničný obchod s ovsom do hospodárskeho roka 2002-2003 bol veľmi malý. Ročné objemy dovozu a vývozu ovsa nedosahovali 500 t. V hospodárskom roku 2003-2004 sa doviezlo k 16.11.2004 0,1 tis. t a vyviezlo 7,0 tis. t ovsa. Medziročný očakávaný 4,4%-ný rast ponuky ovsa v prebiehajúcom hospodárskom roku dáva predpoklad pre export v objeme 20 tis. t.

4.4. Domáca spotreba

Ovos ponúkaný na slovenskom trhu sa prevažne spotrebuje doma a hlavne na krmne účely (38,1 tis. t). V potravinárskom priemysle sa spotrebovalo v hospodárskom roku 2003-2004 5,2 tis. t, čo je v doterajšom vývoji najvyššia spotreba. Zvýšená ponuka ovsa v hospodárskom

roku 2004-2005 sa pravdepodobne odzrkadlí v jeho kŕmnej spotrebe (možná verzia vyššej odhadovanej kŕmnej spotreby).

4.5. Bilancia zdrojov a použitia

Bilancia ovsu na Slovensku

Balance of Oats in Slovakia

Tab. č. 9

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Skutočnosť ³			Výhľad ⁴
		2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Osevná plocha ⁵	tis.ha	18,1	20,8	30,5	25,4
Zberová plocha ⁶	tis.ha	17,0	20,5	30,4	
Hektárová úroda ⁷	t/ha	1,91	2,12	1,90	2,5
Produkcia ⁸	tis.t	32,5	43,4	57,9	64,1
Počiatkové zásoby ⁹	tis.t	1,4	2,6	7,0	6,6
Dovoz ¹⁰	tis.t	0,4	0,0	0,1	0,0
Ostatné zdroje ¹¹	tis.t	0,0	0,0	2,7	0,0
Celková ponuka ¹²	tis.t	34,3	46,0	67,7	70,7
Domáca spotreba ¹³	tis.t	31,6	38,7	54,1	46,7
- potravinárska ¹⁴	tis.t	0,1	1,5	5,2	1,5
- osivárska ¹⁵	tis.t	3,3	3,7	7,2	4,2
- kŕmna ¹⁶	tis.t	22,4	27,5	38,1	35,0
- ostatná ¹⁷	tis.t	5,8	6,0	3,6	6,0
Vývoz ¹⁸	tis.t	0,1	0,3	7,0	20,0
Ostatné výdaje ¹⁹	tis.t	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové použitie ²⁰	tis.t	31,7	39,0	61,1	66,7
Konečné zásoby ²¹	tis.t	2,6	7,0	6,6	4,0

Prameň: MP SR, ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, VÚEPP. Zvýraznené je skutočnosť²²

Poznámka : Dovoz a vývoz za hospodársky rok 2003 – 2004 je podľa údajov ku dňu 16.11.2004²³

1) Indicator, 2) Unit, 3) Reality, 4) Outlook, 5) Sown area, 6) Harvested area, 7) Hectare yield, 8) Production, 9) Initial stock, 10) Import, 11) Other source, 12) Total supply, 13) Domestic consumption, 14) Food nutrition, 15) Sowing seed, 16) Fodder, 17) Other use, 18) Export, 19) Other expenses, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Source: MA SR, SO SR, Central Customs Administration of SR, RIAFE. Reality is highlighted. 23) Note: Data on import and export of the marketing year 2003–2004 are recorded as per 16 November 2004

4.6. Ceny

V ostatných troch rokoch sa priemerná ročná cena kŕmneho ovsu znížila o 5,8%. Znížila sa aj cena potravinárskeho ovsu o 3,5%, pritom cena potravinárskeho ovsu je o 24% vyššia ako cena ovsu kŕmneho. Vzhľadom k dobrej úrode tejto plodiny v prebiehajúcom hospodárskom roku možno očakávať ďalší pokles cien ovsu.

Ceny výrobcov ovsu v SR (Sk/t)
 Producer Prices of Oats in the SR (SKK/t)

Tab. č. 10

Rok ¹ mesiac	2001		2002		2003		2004	
	ovos potrav. ²	ovos krmny ³	ovos potrav. ²	ovos krmny ³	ovos potrav. ²	ovos krmny ³	ovos potrav. ²	ovos krmny ³
Január ⁴	4 100	3 750	4 350	4 000	4 510	4 200	4 500	4 017
Február ⁵	4 800	4 020	4 650	4 000	4 750	3 998	5 232	4 158
Marec ⁶	5 000	3 975	4 750	4 033	4 780	4 002	5 522	3 805
Apríl ⁷	5 500	4 267	5 000	4 058	5 110	3 926	5 105	3 956
Máj ⁸	5 200	4 580	5 000	4 330	5 000	3 939	5 157	3 923
Jún ⁹	0	4 200	4 960	4 290	4 800	3 900	5 226	4 158
Júl ¹⁰	0	4 000	4 890	4 067	4 500	3 842	4 550	4 282
August ¹¹	6 000	4 000	4 600	3 700	4 500	3 594	5 038	3 439
September ¹²	4 433	3 950	4 500	3 914	4 500	3 641		
Október ¹³	4 433	3 971	4 343	3 883	4 397	3 785		
November ¹⁴	4 300	3 943	4 225	3 825	4 200	3 595		
December ¹⁵	4 760	3 900	4 625	3 983	4 567	3 805		
Priem. roka¹⁶	4 841	4 003	4 634	3 929	4 672	3 769		

Prameň: ŠÚ SR Indexy cien poľnohospodárskych výrobkov¹⁷

1) Year – month, 2) Food oats, 3) Feed oats, 4) January, 5) February, 6) March, 7) April, 8) May, 9) June, 10) July, 11) August, 12) September, 13) October, 14) November, 15) December, 16) Average of the year, 17) Source: SO SR. – Price Indices of Agricultural Products

5. Kukurica

5.1. Produkcia (vrátane spracovaných výrobkov)

Zrnovej kukurice sa na Slovensku v hospodárskom roku 2003-2004 vyprodukovalo 601,4 tis. t, čo bolo o 20,2% menej ako v predchádzajúcom hospodárskom roku. V hospodárskom roku 2004-2005 sa očakáva produkcia zrnovej kukurice v objeme 845,8 tis. t, čo ovplyvní najmä očakávaný 40,7%-ný rast priemernej hektárovej úrody.

5.2. Zásoby

Slovensko si udržiava zásoby zrnovej kukurice k 30.6. každého roka na úrovni cca 160 tis. t. V hospodárskom roku 2003-2004 sa tieto zásoby znížili na 92,1 tis. t avšak predpokladaná dobrá tohtoročná úroda umožní zvýšiť zásoby tejto komodity na viac ako 135,4 tis. t a to aj pri raste objemu exportu.

5.3. Zahraničný obchod

Zrnová kukurica je každoročne slovenskou dovoznou a vývoznou komoditou. Dovážame spravidla osivovú kukuricu a vyvážame najmä krmnu a priemyselnú kukuricu. Export spravidla smeruje do Českej republiky, ale aj do iných krajín. V hospodárskom roku 2003-2004 Slovensko k 16.11.2004 vyviezlo 33,3 tis. t kukurice (medziročný pokles o 75,8%). Zvýšená ponuka v hospodárskom roku 2004-2005 umožní vyviezť cca 200 tis. ton tejto komodity.

5.4 Domáca spotreba

V ostatných štyroch hospodárskych rokoch (do 2003-2004) SR doma ročne spotrebovala 500-631 tis. t zrnovej kukurice. Najväčší objem predstavovala krmná spotreba (cca dve tretiny). Významná je aj spotreba kukurice v potravinárskom priemysle. V hospodárskom roku 2004-2005 sa očakáva rast domácej spotreby kukurice (603 tis. t), pritom medziročne pravdepodobne vzrastie najmä krmná spotreba tejto komodity (o 7,3%).

5.5. Bilancia zdrojov a použitia

Bilancia kukurice na Slovensku

Balance of Maize in Slovakia

Tab. č. 11

Ukazovateľ ¹	m.i. ²	Skutočnosť ³			Výhľad ⁴
		2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Osevná plocha ⁵	tis.ha	137,1	138,4	146,3	145,9
Zberová plocha ⁶	tis.ha	122,6	140,4	146,0	
Hektárová úroda ⁷	t/ha	5,02	5,37	4,12	5,8
Produkcia ⁸	tis.t	616,0	753,8	601,4	845,8
Počiatkové zásoby ⁹	tis.t	165,8	167,8	159,2	92,1
Dovoz ¹⁰	tis.t	20,7	6,2	5,2	0,5
Ostatné zdroje ¹¹	tis.t	0,0	0,0	82,6	0,0
Celková ponuka ¹²	tis.t	802,5	927,8	848,4	938,4
Domáca spotreba ¹³	tis.t	571,4	630,9	653,9	603,0
- potravinárska ¹⁴	tis.t	153,0	227,8	200,0	200,0
- osivárska ¹⁵	tis.t	9,3	9,3	22,9	12,0
- krmná ¹⁶	tis.t	385,0	353,2	379,1	350,0
- ostatná ¹⁷	tis.t	24,1	40,6	51,9	41,0
Vývoz ¹⁸	tis.t	21,3	137,7	33,3	200,0
Ostatné výdaje ¹⁹	tis.t	42,0	0,0	0,0	0,0
Celkové použitie ²⁰	tis.t	634,7	768,6	687,2	803,0
Konečné zásoby ²¹	tis.t	167,8	159,2	92,1	135,4

Prameň: MP SR, ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, VÚEPP. Zvýraznené je skutočnosť²²

Poznámka : Dovoz a vývoz za hospodársky rok 2003 – 2004 je podľa údajov ku dňu 16.11.2004²³

Indicator, 2) Unit, 3) Reality, 4) Outlook, 5) Sown area, 6) Harvested area, 7) Hectare yield, 8) Production, 9) Initial stock, 10) Import, 11) Other source, 12) Total supply, 13) Domestic consumption, 14) Food nutrition, 15) Sowing seed, 16) Fodder, 17) Other use, 18) Export, 19) Other expenses, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Source: MA SR, SO SR, Central Customs Administration of the SR, RIAFE. Reality is highlighted. 23) Note: Data on import and export of the marketing year 2003–2004 are recorded as per 16 November 2004

5.6. Ceny

V rokoch 2001-2003 ceny slovenských výrobcov zrnovej kukurice sa znížili v ročnom priemere o 8 percent. Významný očakávaný rast ponuky tejto komodity (medziročne o 10,6%) umožňuje predpokladať, že ceny zrnovej kukurice v hospodárskom roku 2004-2005 sa opäť znížia.

Ceny výrobcov kukurice na zrno v SR (Sk/t)

Producer Prices of Grain Maize in the SR (SKK/t)

Tab. č. 12

Rok ¹ mesiac	2001	2002	2003	2004
Január ²	4 214	3 972	3 797	4 399
Február ³	4 582	4 327	3 739	4 557
Marec ⁴	4 664	4 273	3 838	4 587
Apríl ⁵	4 660	4 231	3 818	4 548
Máj ⁶	4 968	4 579	3 690	4 554
Jún ⁷	5 050	4 246	3 662	4 376
Júl ⁸	4 767	4 112	3 722	4 932
August ⁹	5 033	4 220	3 790	4 945
September ¹⁰	4 880	4 400	3 792	
Október ¹¹	4 392	3 942	4 003	
November ¹²	4 014	3 793	4 026	
December ¹³	3 920	3 707	4 131	
Priem. roka¹⁴	4 272	3 999	3 932	

Prameň: ŠÚ SR Indexy cien poľnohospodárskych výrobkov¹⁵

1) Year – month, 2) January, 3) February, 4) March, 5) April, 6) May, 7) June, 8) July, 9) August, 10) September, 11) October, 12) November, 13) December, 14) Average of the year, 15) Source: SO SR. – Price Indices of Agricultural Products

6. Ostatné obilniny

6.1. Produkcia (vrátane spracovaných výrobkov)

Do tejto skupiny zaraďujeme niektoré hustosiate obilniny (pohánka, proso), najmä však sem patrí triticales, ktoré tvorí viac ako 80% objemu produkcie tejto skupiny komodít.

V hospodárskom roku 2003-2004 Slovensko vyrobilo 34,1 tis. t ostatných obilnín, čo bolo 67,7% úrovne predchádzajúceho roka. Priaznivé poveternostné podmienky v roku 2004 dávajú predpoklad produkcie ostatných obilnín v objeme väčšom o 141,3%.

6.2. Zásoby

Ostatné obilniny majú na Slovensku relatívne nízke zásoby (cca 2 tis. t) s vysokými relatívnymi medziročnými rozdielmi. Tieto výkyvy však nie sú významne jednak preto, že ide o malé objemy ako aj preto, že ostatné obilniny svojim obchodným a výživovým významom nedosahujú úroveň pšenice, jačmeňa, kukurice, raže či ovsu.

6.3. Zahraničný obchod

Ostatné obilniny patria aj v slovenskom zahraničnom obchode k menej významným komoditám. V ostatných rokoch sa ich dovoz pohyboval na úrovni maximálne 500 t a exportovali sme ich v najväčšom objeme v hospodárskom roku 2002-2003 (2,4 tis. t). V nasledujúcom hospodárskom roku podľa údajov k 16.11.2004 1,3 tis. t.

6.4. Domáca spotreba

V domácej spotrebe ostatných obilnín na Slovensku prevláda krmná spotreba (najmä triticales). Druhou najväčšou spotrebou ostatných obilnín je ich spotreba v potravinárskom priemysle, ktorá dosiahla 4,5 tis. t v hospodárskom roku 2003-2004.

6.5. Bilancia zdrojov a použitia

Bilancia ostatných obilnín na Slovensku

Balance of Other Grains in Slovakia

Tab. č. 13

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Skutočnosť ³			Výhľad ⁴
		2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Osevná plocha ⁵	tis.ha	13,6	20,5	16,4	21,1
Zberová plocha ⁶	tis.ha	12,5	19,6	16,2	
Hektárová úroda ⁷	t/ha	2,99	2,57	2,11	3,9
Produkcia ⁸	tis.t	37,4	50,4	34,1	82,3
Počiatkové zásoby ⁹	tis.t	0,6	3,8	4,2	1,6
Dovoz ¹⁰	tis.t	0,4	0,2	0,5	0,1
Ostatné zdroje ¹¹	tis.t	0,0	0,0	0,0	0,0
Celková ponuka ¹²	tis.t	38,4	54,4	38,8	84,0
Domáca spotreba ¹³	tis.t	34,2	47,8	33,6	80,0
- potravinárska ¹⁴	tis.t	5,2	6,2	4,5	5,0
- osivárska ¹⁵	tis.t	2,2	3,7	2,3	4,0
- kŕmna ¹⁶	tis.t	25,4	32,9	26,1	70,0
- ostatná ¹⁷	tis.t	1,4	5,0	0,7	1,0
Vývoz ¹⁸	tis.t	0,4	2,4	1,3	2,0
Ostatné výdaje ¹⁹	tis.t	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové použitie ²⁰	tis.t	34,6	50,2	34,9	82,0
Konečné zásoby ²¹	tis.t	3,8	4,2	1,6	2,0

Prameň: MP SR, ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, VUEPP. Zvýraznené je skutočnosť²²

Poznámka : Dovoz a vývoz za hospodársky rok 2003 – 2004 je podľa údajov ku dňu 16.11.2004²³

Indicator, 2) Unit, 3) Reality, 4) Outlook, 5) Sown area, 6) Harvested area, 7) Hectare yield, 8) Production, 9) Initial stock, 10) Import, 11) Other source, 12) Total supply, 13) Domestic consumption, 14) Food nutrition, 15) Sowing seed, 16) Fodder, 17) Other use, 18) Export, 19) Other expenses, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Source: MA SR, SO SR, Central Customs Administration of SR, RIAFE. Reality is highlighted. 23) Note: Data on import and export of the marketing year 2003–2004 are recorded as per 16 November 2004

6.6. Ceny

Na Slovensku nie sú k dispozícii štatistické údaje o cenách ostatných obilnín.

III. Situácia na trhu v EÚ

V tejto správe poskytujeme informáciu o obilninárskom trhu EÚ v období hospodárskych rokov 1993-1994 až 2001-2002, pretože neboli zatiaľ k dispozícii aktuálnejšie údaje.

1) Produkcia (vrátane spracovaných výrobkov)

V sledovanom období patrili medzi objemovo najvýznamnejšie obilniny v EÚ pšenica jačmeň a zrnová kukurica, ktoré sa na produkcii obilnín podieľajú 91,4 percenta. Najvýznamnejšia z nich je pšenica, ktorá tvorí 48,3% celkovej produkcie obilnín.

Vývoj produkcie väčšiny základných druhov obilnín mal v hodnotenom období v zásade vzostupný trend do ktorého sa premietal stupeň priaznivosti poveternostných podmienok v jednotlivých rokoch. Výnimkou z uvedenej vývojovej tendencie je produkcia ovsu, ktorej vývojová tendencia je zostupná.

Vývoj produkcie jednotlivých druhov obilnín v EÚ charakterizujú relatívne menšie medziročné výkyvy produkovaných objemov ako v SR, čo súvisí s používaním kvalitnejších osív, účinnejších hnojív a pesticídov a s uplatňovaním dôslednejšej starostlivosti o vývoj porastov obilnín.

2) Zásoby

Zatiaľ nie sú k dispozícii údaje o zásobách obilnín v EÚ, ale len o ich zmene (ako sme v súhrne tejto správy už uviedli). Na základe údajov v hodnotenom období možno konštatovať, že amplitúda zmeny zásob obilnín(ako celku) v jednotlivých hospodárskych rokoch je veľká a pohybuje sa od -12 890 do +9 977 tis. ton. Pri jednotlivých druhoch obilnín sa v hodnotenom období pohybovali ročne zmeny zásob nasledovne:

Pšenica	od -8 050	do +6 380 tis. ton
Jačmeň	od -4 984	do +3 716 tis. ton
Raž	od -1 630	do + 780 tis. ton
Ovos	od -595	do + 599 tis. ton
Kukurica(zrnová)	od -1 345	do +2 161 tis. ton
Ostatné obilniny	od -233	do+ 7 tis. ton

Tieto pomerne veľké medziročne výkyvy zmeny zásob jednotlivých druhov obilnín svedčia tiež o tom, že EÚ disponuje dostatočnými (intervenčnými) zásobami obilnín, ktoré umožňujú kolísanie ročných produkcií kompenzovať tak aby nežiaduco nekolísali objemy ponuky v jednotlivých rokoch.

3) Zahraničný obchod

V zahraničnom obchode EÚ s obilninami v priemere hodnoteného obdobia prevláda export nad importom. EÚ priemerne ročne dováža 42 927 tis. t a vyváža 67 085 tis. t obilnín. Pri jednotlivých druhoch obilnín ročné priemery dosahovali nasledujúce objemy:

	<i>Dovoz (tis. t)</i>	<i>Vývoz (tis. t)</i>
Pšenica	24 516	39 071
Jačmeň	6 061	15 070
Raž	486	1 682
Ovos	381	1 014
Kukurica (zrnová)	11 084	9 986
Ostatné obilniny	400	261

Vývoj zahraničného obchodu EÚ v hodnotenom období charakterizuje vzostupná tendencia ročných objemov dovozu základných druhov obilnín a vývozu jačmeňa, ovsa a ostatných obilnín a zostupná tendencia vývozu pšenice, raže a zrnovej kukurice.

4) Domáca spotreba

Ročné objemy domácej spotreby obilnín(ako celku) v EÚ mali v skúmanom období vzostupnú tendenciu rovnako ako aj jednotlivé zložky tejto spotreby (potravínarska, osivárska, krmná a ostatná). Vzostupná tendencia ročných objemov domácej spotreby prevládala aj pri jednotlivých druhoch obilnín s výnimkou ovsá, ktorého domáca spotreba mierne klesala najmä v dôsledku poklesu osivárskej a krmnej spotreby.

5) Bilancia zdrojov a použitia

Bilancia pšenice v EÚ

Balance of Wheat in the EU

Tab. č. 14

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Hospodárske roky ³									Priemer ⁴
		93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	
Produkcia ⁵	tis.t	84 051	85 610	87 714	99 722	94 790	103 744	97 573	105 471	92 164	94 538
Zmena zásob ⁶	tis.t	6 380	4 273	3 327	-7 217	-1 384	-8 050	-541	-2 361	2 553	-336
Dovoz ⁷	tis.t	19 578	20 215	21 660	23 446	25 077	26 590	27 136	26 650	30 296	24 516
Ostatné zdroje ⁸	tis.t										
Celk. ponuka⁹	tis.t	110 009	110 098	112 701	115 951	118 483	122 284	124 168	129 760	125 013	118 719
Dom. spotreba ¹⁰	tis.t	65 452	69 361	72 638	74 571	75 449	80 593	78 538	83 392	81 518	75 724
- potravinárska ¹¹	tis.t	34 245	34 041	34 835	35 528	34 660	36 161	36 324	36 491	37 061	35 483
- osivárska ¹²	tis.t	2 979	3 075	3 187	3 173	3 132	3 096	3 117	2 981	3 375	3 124
- krmná ¹³	tis.t	26 920	30 716	33 189	34 237	35 760	38 649	36 925	41 772	38 960	35 236
- ostatná ¹⁴	tis.t	1 308	1 529	1 427	1 633	1 897	2 687	2 172	2 148	2 122	1 880
Vývoz ¹⁵	tis.t	41 607	37 242	36 545	37 591	38 944	38 086	41 256	41 765	38 607	39 071
Ostatné výdaje ¹⁶	tis.t	2 950	3 495	3 518	3 789	4 090	3 605	4 374	4 603	4 888	3 924
Celk. použitie¹⁷	tis.t	110 009	110 098	112 701	115 951	118 483	122 284	124 168	129 760	125 013	118 719

Prameň: FAO¹⁸

1) Indicator, 2) Unit, 3) Marketing years, 4) Average, 5) Production, 6) Change of stocks, 7) Import, 8) Other resources, 9) Total supply, 10) Domestic consumption, 11) Food consumption, 12) Sowing seed consumption, 13) Fodder consumption, 14) Other consumption, 15) Export, 16) Other expenses, 17) Total utilization, 18) Source: FAO

Bilancia jačmeňa v EÚ

Balance of Barley in the EU

Tab. č. 15

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Hospodárske roky ³									Priemer ⁴ 93-02
		93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	
Produkcia ⁵	tis.t	47 364	43 592	43 576	52 780	52 488	51 795	48 635	51 626	48 266	48 902
Zmena zásob ⁶	tis.t	553	3 716	1 682	-4 984	-4 359	-2 495	1 887	3 590	-882	-144
Dovoz ⁷	tis.t	5 393	5 537	6 957	7 246	6 164	5 548	5 479	5 387	6 835	6 061
Ostatné zdroje ⁸	tis.t										
Celk. ponuka⁹	tis.t	53 310	52 845	52 215	55 042	54 293	54 848	56 001	60 603	54 219	54 820
Dom. spotreba ¹⁰	tis.t	38 491	37 320	38 014	39 824	39 503	40 315	37 683	39 991	38 781	38 880
- potravinárska ¹¹	tis.t	186	222	192	239	231	276	223	217	195	220
- osivárska ¹²	tis.t	1 831	1 822	1 879	1 953	1 954	1 911	1 762	1 755	1 714	1 842
- kŕmna ¹³	tis.t	29 936	29 264	29 452	31 350	31 377	32 283	30 238	32 580	31 192	30 852
- ostatná ¹⁴	tis.t	6 538	6 012	6 491	6 282	5 941	5 845	5 460	5 439	5 680	5 965
Vývoz ¹⁵	tis.t	13 962	14 666	13 392	14 304	13 866	13 665	17 451	19 744	14 582	15 070
Ostatné výdaje ¹⁶	tis.t	857	859	809	914	924	868	867	868	857	869
Celk. použitie¹⁷	tis.t	53 310	52 845	52 215	55 042	54 293	54 848	56 001	60 603	54 220	54 820

Prameň: FAO¹⁸

1) Indicator, 2) Unit, 3) Marketing years, 4) Average, 5) Production, 6) Change of stocks, 7) Import, 8) Other resources, 9) Total supply, 10) Domestic consumption, 11) Food consumption, 12) Sowing seed consumption, 13) Fodder consumption, 14) Other consumption, 15) Export, 16) Other expenses, 17) Total utilization, 18) Source: FAO

Bilancia raže v EÚ

Balance of Rye in the EU

Tab. č. 16

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Hospodárske roky ³									Priemer ⁴ 93-02
		93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	
Produkcia ⁵	tis.t	4 645	4 976	6 145	5 692	6 022	6 360	5 485	5 422	6 266	5 668
Zmena zásob ⁶	tis.t	356	-334	452	780	-1 255	-1 630	-702	152	-1 368	-394
Dovoz ⁷	tis.t	217	324	749	1 046	353	392	554	364	372	486
Ostatné zdroje ⁸	tis.t										
Celk. ponuka⁹	tis.t	5 218	4 966	7 346	7 518	5 120	5 122	5 337	5 938	5 270	5 759
Dom. spotreba ¹⁰	tis.t	3 674	3 945	4 600	4 615	4 024	4 032	3 223	3 474	3 745	3 926
- potravinárska ¹¹	tis.t	1 615	1 686	1 539	1 537	1 499	1 528	1 483	1 450	1 498	1 537
- osivárska ¹²	tis.t	167	182	202	189	198	205	181	174	165	185
- kŕmna ¹³	tis.t	1 845	2 031	2 826	2 856	2 285	2 261	1 539	1 835	2 042	2 169
- ostatná ¹⁴	tis.t	47	46	33	33	42	38	20	15	40	35
Vývoz ¹⁵	tis.t	1 412	879	2 581	2 754	939	923	1 969	2 321	1 357	1 682
Ostatné výdaje ¹⁶	tis.t	132	142	165	149	157	167	145	143	168	152
Celk. použitie¹⁷	tis.t	5 218	4 966	7 346	7 518	5 120	5 122	5 337	5 938	5 270	5 759

Prameň: FAO¹⁸

1) Indicator, 2) Unit, 3) Marketing years, 4) Average, 5) Production, 6) Change of stocks, 7) Import, 8) Other resources, 9) Total supply, 10) Domestic consumption, 11) Food consumption, 12) Sowing seed consumption, 13) Fodder consumption, 14) Other consumption, 15) Export, 16) Other expenses, 17) Total utilization, 18) Source: FAO

Bilancia ovsa v EÚ

Balance of Oats in the EU

Tab. č. 17

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Hospodárske roky ³									Priemer ⁴ 93-02
		93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	
Produkcija ⁵	tis.t	6 946	6 599	5 869	6 949	6 771	6 566	5 968	6 756	6 192	6 513
Zmena zásob ⁶	tis.t	-488	190	260	-595	-181	599	266	-515	174	-32
Dovoz ⁷	tis.t	309	257	396	540	429	331	336	430	400	381
Ostatné zdroje ⁸	tis.t										
Celk. ponuka⁹	tis.t	6 767	7 046	6 525	6 894	7 019	7 496	6 570	6 671	6 766	6 862
Dom. spotreba ¹⁰	tis.t	5 720	5 802	5 650	5 910	5 880	6 130	5 383	5 438	5 320	5 693
- potravinárska ¹¹	tis.t	524	513	518	557	535	573	579	581	592	552
- osivárska ¹²	tis.t	409	396	399	370	383	364	371	377	391	384
- kŕmna ¹³	tis.t	4 787	4 893	4 733	4 983	4 962	5 193	4 433	4 480	4 337	4 756
- ostatná ¹⁴	tis.t	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vývoz ¹⁵	tis.t	938	1 105	744	824	949	1 200	1 025	1 060	1 285	1 014
Ostatné výdaje ¹⁶	tis.t	109	139	131	160	190	166	162	173	161	155
Celk. použitie¹⁷	tis.t	6 767	7 046	6 525	6 894	7 019	7 496	6 570	6 671	6 766	6 862

Prameň: FAO¹⁸

1) Indicator, 2) Unit, 3) Marketing years, 4) Average, 5) Production, 6) Change of stocks, 7) Import, 8) Other resources, 9) Total supply, 10) Domestic consumption, 11) Food consumption, 12) Sowing seed consumption, 13) Fodder consumption, 14) Other consumption, 15) Export, 16) Other expenses, 17) Total utilization, 18) Source: FAO

Bilancia kukurice v EÚ

Balance of Maize in the EU

Tab. č. 18

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Hospodárske roky ³									Priemer ⁴ 93-02
		93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	
Produkcija ⁵	tis.t	31 704	29 590	30 368	35 576	39 386	36 436	37 522	38 719	40 774	35 564
Zmena zásob ⁶	tis.t	372	2 161	-191	-743	-1 345	1 136	806	407	548	350
Dovoz ⁷	tis.t	10 212	11 321	11 795	10 378	10 935	10 981	11 790	11 128	11 214	11 084
Ostatné zdroje ⁸	tis.t										
Celk. ponuka⁹	tis.t	42 288	43 072	41 972	45 211	48 976	48 553	50 118	50 254	52 536	46 998
Dom. spotreba ¹⁰	tis.t	29 496	29 975	30 987	34 001	37 051	35 911	37 175	37 241	39 898	34 637
- potravinárska ¹¹	tis.t	1 992	2 076	2 177	2 137	2 130	2 192	2 171	2 293	2 287	2 162
- osivárska ¹²	tis.t	237	237	246	250	261	259	256	273	268	254
- kŕmna ¹³	tis.t	23 966	23 615	24 300	27 414	30 346	29 474	30 795	30 613	33 350	28 208
- ostatná ¹⁴	tis.t	3 301	4 047	4 264	4 200	4 314	3 986	3 953	4 062	3 993	4 013
Vývoz ¹⁵	tis.t	10 595	10 986	8 783	8 913	9 616	10 310	10 497	10 353	9 822	9 986
Ostatné výdaje ¹⁶	tis.t	2 197	2 111	2 202	2 297	2 309	2 332	2 446	2 660	2 816	2 374
Celk. použitie¹⁷	tis.t	42 288	43 072	41 972	45 211	48 976	48 553	50 118	50 254	52 536	46 998

Prameň: FAO¹⁸

1) Indicator, 2) Unit, 3) Marketing years, 4) Average, 5) Production, 6) Change of stocks, 7) Import, 8) Other resources, 9) Total supply, 10) Domestic consumption, 11) Food consumption, 12) Sowing seed consumption, 13) Fodder consumption, 14) Other consumption, 15) Export, 16) Other expenses, 17) Total utilization, 18) Source: FAO

Bilancia ostatných obilnín v EÚ

Balance of Other Grains in the EU

Tab. č. 19

Ukazovateľ ¹	m.j. ²	Hospodárske roky ³									Priemer ⁴ 93-02
		93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	
Produkcia ⁵	tis.t	3 166	3 117	3 678	4 692	5 206	5 599	5 090	5 694	5 970	4 690
Zmena zásob ⁶	tis.t	-41	-29	-54	-131	-233	-34	7	-84	-140	-82
Dovoz ⁷	tis.t	258	240	271	403	483	490	464	491	500	400
Ostatné zdroje ⁸	tis.t										
Celk. ponuka⁹	tis.t	3 383	3 328	3 895	4 964	5 456	6 055	5 561	6 101	6 330	5 008
Dom. spotreba ¹⁰	tis.t	3 208	3 151	3 672	4 697	5 079	5 546	5 203	5 668	5 837	4 673
Potravinárska ¹¹	tis.t	104	72	99	153	108	90	113	144	145	114
osivárska ¹²	tis.t	135	124	144	166	169	162	174	189	199	162
Kŕmna ¹³	tis.t	2 949	2 935	3 409	4 340	4 767	5 271	4 891	5 307	5 470	4 371
Ostatná ¹⁴	tis.t	20	20	20	38	35	23	25	28	23	26
Vývoz ¹⁵	tis.t	140	143	153	184	287	416	283	349	392	261
Ostatné výdaje ¹⁶	tis.t	35	34	70	83	90	93	75	84	101	74
Celk. použitie¹⁷	tis.t	3 383	3 328	3 895	4 964	5 456	6 055	5 561	6 101	6 330	5 008

Prameň: FAO¹⁸

1) Indicator, 2) Unit, 3) Marketing years, 4) Average, 5) Production, 6) Change of stocks, 7) Import, 8) Other resources, 9) Total supply, 10) Domestic consumption, 11) Food consumption, 12) Sowing seed consumption, 13) Fodder consumption, 14) Other consumption, 15) Export, 16) Other expenses, 17) Total utilization, 18) Source: FAO

6) Ceny

Pre informáciu uvádzame aktuálne trhové ceny pšenice, jačmeňa a zrnovej kukurice vo vybraných štátoch EÚ.

Ceny pšenice vo vybraných štátoch EÚ v roku 2004 v Sk/t

Wheat Prices in the Selected EU Countries in 2004 (in SKK/t)

Tab. č. 20

Dátum ¹	V. Británia ²	Nemecko ³	Holandsko ⁴	Belgicko ⁵	Francúzsko ⁶	Taliansko ⁷	Dánsko ⁸	Írsko ⁹	Španielsko ¹⁰
10. t. 04	5 907	6 586	6 087	6 290	6 290	7 864	6 261	0	0
11. t. 04	5 763	6 584	6 085	6 288	6 288	7 861	6 259	0	0
12. t. 04	6 073	6 487	6 002	6 143	5 715	7 752	6 240	0	0
13. t. 04	6 248	6 397	5 931	6 272	6 381	7 571	6 100	0	0
14. t. 04	6 289	6 435	0	6 258	6 254	7 675	6 090	0	7 099
15. t. 04	6 218	6 464	5 922	6 223	6 199	7 680	6 090	0	7 000
16. t. 04	6 109	6 392	5 929	#N/A	6 199	7 690	6 102	#N/A	#N/A
17. t. 04	6 035	6 391	5 877	6 098	6 054	7 634	6 090	#N/A	#N/A
18. t. 04	6 102	6 397	5 913	6 336	6 215	7 660	#N/A	#N/A	7 273
19. t. 04	5 799	6 327	5 918	6 239	6 227	7 575	6 091	#N/A	7 265
20. t. 04	5 592	6 280	5 905	6 127	6 255	7 517	6 122	#N/A	7 274
21. t. 04	5 188	5 750	5 421	5 903	5 754	7 328	6 043	#N/A	7 243
22. t. 04	4 839	5 495	5 006	#N/A	5 739	7 109	5 655	#N/A	7 205
23. t. 04	4 975	4 987	4 887	#N/A	5 018	6 913	5 365	#N/A	#N/A
24. t. 04	5 012	5 228	#N/A	5 511	5 144	6 921	5 367	#N/A	6 995
25. t. 04	5 109	5 426	5 107	5 706	#N/A	#N/A	5 366	#N/A	7 007
26. t. 04	4 963	5 462	5 114	5 673	#N/A	#N/A	5 374	#N/A	6 774
27. t. 04	4 609	5 197	#N/A	5 580	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	6 562
28. t. 04	#N/A	5 491	#N/A	#N/A	#N/A	5 277	#N/A	#N/A	6 569

29.t.04	5 289	5 535	#N/A	#N/A	4 869	5 300	#N/A	#N/A	6 349
30.t.04	3 892	5 677	#N/A	#N/A	4 582	5 267	#N/A	#N/A	6 103
31. t.04	3 935	4 355	#N/A	#N/A	4 255	5 306	#N/A	#N/A	6 083
32. t.04	4 037	4 211	4 055	4 336	4 135	5 307	#N/A	#N/A	#N/A
33. t.04	#N/A	4 147	3 806	4 407	4 167	#N/A	#N/A	#N/A	5 978
34. t.04	4 065	4 148	3 774	#N/A	4 156	#N/A	#N/A	4 898	5 980
35. t.04	4 059	4 187	3 898	4 420	4 219	5 312	#N/A	#N/A	#N/A
36. t.04	3 904	4 186	3 896	4 419	4 294	5 282	#N/A	#N/A	6 016
37. t.04	3 791	4 198	#N/A	4 374	4 262	5 305	#N/A	#N/A	6 008
38. t.04	3 758	4 176	3 792	4 351	4 160	5 249	#N/A	#N/A	5 940
39. t.04	3 687	4 142	3 802	4 362	4 182	5 262	#N/A	#N/A	5 917
40. t. 04	3 675	4 163	3 766	4 327	4 135	5 240	#N/A	#N/A	5 956
41. t. 04	3 770	4 125	3 765	4 325	4 177	5 266	#N/A	#N/A	#N/A
42. t. 04	3 840	4 109	3 760	4 321	4 193	5 261	#N/A	#N/A	5 947
43. t. 04	#N/A	4 137	3 797	4 357	4 209	5 324	4 620	4 756	5 850
44. t. 04	3 847	4 142	3 874	4 393	4 206	5 412	4 621	#N/A	#N/A

Zdroj: PPA-ATIS/Agra Europe

*ceny prerátané aktuálnym kurzom NBS k uvedenému dátumu¹¹

1) Date, 2) Great Britain, 3) Germany, 4) Netherlands, 5) Belgium, 6) France, 7) Italy, 8) Denmark, 9) Ireland, 10) Spain, 11) Source: PPA – ATIS/Agra Europe, * Prices are converted through the exchange rate of National Bank of Slovakia on the stated date

Ceny jačmeňa vo vybraných štátoch EÚ v roku 2004 v Sk/t

Barley Prices in the Selected EU Countries in 2004 (in SKK/t)

Tab. č. 21

Dátum ¹	V. Británia ²	Nemecko ³	Holandsko ⁴	Belgicko ⁵	Francúzsko ⁶	Taliansko ⁷	Dánsko ⁸	Írsko ⁹	Španielsko ¹⁰
10. t. 04	0	5 746	5 478	5 600	5 194	7 142	5 649	0	0
11.t. 04	0	5 744	5 476	5 598	5 192	7 139	5 647	0	0
12.t. 04	0	5 521	5 355	5 335	4 817	6 911	5 561	0	0
13.t. 04	0	5 332	4 986	5 026	4 600	6 514	5 428	0	0
14.t. 04	#N/A	5 348	#N/A	5 015	4 630	6 499	5 336	#N/A	6 531
15.t. 04	#N/A	5 151	4 818	4 978	4 653	#N/A	5 336	#N/A	6 466
16.t. 04	#N/A	5 230	4 824	#N/A	4 659	#N/A	5 346	#N/A	#N/A
17.t. 04	#N/A	5 047	4 734	4 975	4 690	#N/A	5 336	#N/A	#N/A
18.t.04	#N/A	5 065	4 762	5 045	4 738	#N/A	#N/A	#N/A	6 631
19.t.04	#N/A	5 043	4 815	5 055	4 726	#N/A	5 256	#N/A	6 629
20.t.04	#N/A	4 970	4 756	5 038	4 748	#N/A	#N/A	#N/A	6 663
21.t.04	#N/A	4 835	4 337	4 939	4 790	#N/A	4 939	#N/A	6 647
22.t.04	#N/A	4 577	4 245	#N/A	4 778	#N/A	4 954	#N/A	6 597
23.t.04	#N/A	4 627	4 189	#N/A	4 021	#N/A	4 723	#N/A	#N/A
24.t.04	#N/A	4 553	#N/A	4 633	#N/A	#N/A	4 537	#N/A	6 365
25.t.04	#N/A	4 656	4 309	4 628	#N/A	#N/A	4 541	#N/A	6 105
26.t.04	#N/A	4 694	4 315	4 555	#N/A	5 114	4 786	#N/A	5 652
27.t.04	4 074	4 858	#N/A	4 543	#N/A	5 221	#N/A	#N/A	5 352
28.t.04	4 171	4 522	#N/A	#N/A	#N/A	5 146	#N/A	#N/A	5 231
29.t.04	4 154	4 390	#N/A	#N/A	3 971	5 128	#N/A	#N/A	5 173
30.t.04	3 713	3 729	#N/A	#N/A	3 884	5 119	#N/A	#N/A	5 209
31. t.04	3 814	3 789	#N/A	#N/A	3 974	5 178	#N/A	#N/A	5 231
32. t.04	3 886	3 834	3 774	4 135	3 934	5 179	#N/A	#N/A	#N/A
33. t.04	3 860	3 778	3 766	4 127	3 886	#N/A	#N/A	#N/A	5 158
34. t.04	3 858	3 838	3 734	#N/A	3 854	#N/A	#N/A	4 818	5 160
35. t.04	3 910	3 910	3 777	4 219	3 938	5 183	#N/A	#N/A	#N/A

36. t.04	3 904	3 941	3 816	4 258	4 001	5 222	#N/A	#N/A	5 208
37. t.04	3 908	3 957	#N/A	4 254	4 021	5 257	#N/A	#N/A	5 191
38. t.04	3 876	3 924	3 752	4 271	3 948	5 189	#N/A	#N/A	5 159
39. t.04	3 863	3 906	3 762	4 282	3 978	5 282	#N/A	#N/A	5 166
40. t. 04	3 879	3 854	3 766	4 287	#N/A	5 288	#N/A	#N/A	5 141
41. t. 04	#N/A	3 941	3 845	4 285	#N/A	5 286	4 037	#N/A	#N/A
42. t. 04	3 927	3 984	3 840	4 281	#N/A	5 321	#N/A	#N/A	5 079
43. t. 04	3 938	3 901	3 877	4 317	#N/A	5 356	4 085	4 756	5 229
44. t. 04	#N/A	3 978	3 914	4 353	#N/A	5 432	4 086	#N/A	#N/A

Zdroj: PPA-ATIS/Agra Europe

*ceny prerátané aktuálnym kurzom NBS k uvedenému dátumu¹¹

1) Date, 2) Great Britain, 3) Germany, 4) Netherlands, 5) Belgium, 6) France, 7) Italy, 8) Denmark, 9) Ireland, 10) Spain, 11) Source: PPA – ATIS/Agra Europe, * Prices are converted through the exchange rate of National Bank of Slovakia on the stated date

Ceny kukurice vo vybraných štátoch EÚ v roku 2004 v Sk/t

Maize Prices in the Selected EU Countries in 2004 (in SKK/t)

Tab. č. 22

Dátum ¹	V. Británia ²	Nemecko ³	Holandsko ⁴	Belgicko ⁵	Francúzsko ⁶	Taliansko ⁷	Dánsko ⁸	Írsko ⁹	Španielsko ¹⁰
10. t. 04	0	6 971	0	7 061	6 687	7 641	0	0	0
11. t. 04	0	6 969	0	7 058	7 002	7 638	0	0	0
12. t. 04	0	6 891	0	6 951	6 806	7 489	0	0	0
13. t. 04	0	6 795	0	6 916	6 771	7 410	0	0	0
14. t. 04	#N/A	6 772	#N/A	6 900	6 756	7 454	#N/A	#N/A	7 044
15. t. 04	#N/A	6 733	#N/A	6 986	6 721	7 500	#N/A	#N/A	6 992
16. t. 04	#N/A	6 862	#N/A	#N/A	6 713	7 509	#N/A	#N/A	#N/A
17. t. 04	#N/A	6 844	#N/A	6 820	6 603	7 474	#N/A	#N/A	#N/A
18. t. 04	#N/A	6 885	#N/A	6 821	6 776	7 499	#N/A	#N/A	7 204
19. t. 04	#N/A	6 813	#N/A	6 781	6 749	7 455	#N/A	#N/A	7 238
20. t. 04	3 704	6 788	#N/A	6 812	6 779	7 497	#N/A	#N/A	7 301
21. t. 04	#N/A	6 625	#N/A	6 706	6 437	7 469	#N/A	#N/A	7 285
22. t. 04	#N/A	6 388	#N/A	#N/A	6 420	7 321	#N/A	#N/A	7 243
23. t. 04	#N/A	6 315	#N/A	#N/A	5 976	7 033	#N/A	#N/A	#N/A
24. t. 04	#N/A	6 210	#N/A	6 390	6 302	6 921	#N/A	#N/A	7 108
25. t. 04	#N/A	6 204	#N/A	6 464	6 300	6 575	#N/A	#N/A	7 033
26. t. 04	#N/A	6 229	#N/A	6 432	6 001	6 464	#N/A	#N/A	6 947
27. t. 04	#N/A	6 193	#N/A	6 377	#N/A	6 628	#N/A	#N/A	6 987
28. t. 04	#N/A	6 135	#N/A	#N/A	5 897	6 588	#N/A	#N/A	6 941
29. t. 04	#N/A	6 197	#N/A	#N/A	5 695	6 337	#N/A	#N/A	6 922
30. t. 04	#N/A	6 119	#N/A	#N/A	5 785	5 729	#N/A	#N/A	6 885
31. t. 04	#N/A	6 209	#N/A	#N/A	5 828	5 812	#N/A	#N/A	6 901
32. t. 04	#N/A	6 006	#N/A	6 102	5 704	5 993	#N/A	#N/A	#N/A
33. t. 04	3 040	5 874	#N/A	6 010	5 661	#N/A	#N/A	#N/A	6 862
34. t. 04	3 116	5 734	#N/A	#N/A	5 304	#N/A	#N/A	#N/A	6 819
35. t. 04	#N/A	5 485	#N/A	5 866	5 308	5 497	#N/A	#N/A	#N/A
36. t. 04	3 230	5 290	#N/A	5 624	5 266	5 094	#N/A	#N/A	6 751
37. t. 04	3 274	4 928	#N/A	5 378	#N/A	5 029	#N/A	#N/A	6 521
38. t. 04	3 247	4 890	#N/A	#N/A	#N/A	4 982	#N/A	#N/A	6 302
39. t. 04	#N/A	3 954	#N/A	#N/A	#N/A	4 934	#N/A	#N/A	5 990
40. t. 04	#N/A	3 926	#N/A	#N/A	#N/A	4 800	#N/A	#N/A	5 908
41. t. 04	3 265	4 069	#N/A	#N/A	4 165	4 838	#N/A	#N/A	#N/A
42. t. 04	3 374	4 025	#N/A	4 321	4 173	4 973	#N/A	#N/A	5 684

43. t. 04	#N/A	4 001	#N/A	4 317	4 169	5 108	#N/A	#N/A	5 519
44. t. 04	#N/A	4 114	#N/A	4 314	4 166	5 104	#N/A	#N/A	#N/A

Zdroj: PPA-ATIS/Agra Europe

*ceny prerátané aktuálnym kurzom NBS k uvedenému dátumu¹¹

1) Date, 2) Great Britain, 3) Germany, 4) Netherlands, 5) Belgium, 6) France, 7) Italy, 8) Denmark, 9) Ireland, 10) Spain, 11) Source: PPA – ATIS/Agra Europe, * Prices are converted through the exchange rate of National Bank of Slovakia on the stated date

IV. Svetový trh

(voľne prevzaté z “PPA-ATIS)

Najvyššia úroda obilnín od roku 1990

V ČR nakupujú spracovatelia kŕmnych obilnín a výrobcovia kŕmnych zmesí obilniny za ceny asi o štvrtinu nižšie ako v predchádzajúcej sezóne. Potravinárske obilniny predávajú len tí poľnohospodári, ktorých k tomu nútia finančné dôvody.

Podľa údajov rezortného ministerstva produkcia obilnín v ČR medziročne stúpila o 58% na 8,25 mil. ton. Je to druhá najvyššia úroda po roku 1990. Obilniny v ČR boli vysiate na ploche 1,5 mil. hektárov. Vysoká úroda sa prejaví v cenách obilnín, ktoré v tomto hospodárskom roku budú nižšie. Väčšina obilnín bude realizovaná cez intervenčný nákup v Európskej únii, ktorý začína od novembra (minimálna cena potravinárskej pšenice je 3 250 Kč/t). Na tejto úrovni by sa potom mohla hladina na domácom trhu stabilizovať. Na jar tohto roka sa pšenica potravinárska predávala po 4 300 Kč/t. V minulej sezóne nízka úroda obilnín zapríčinila, že ceny boli príliš vysoké. Pekárenské firmy sa zhodujú v názore, že napriek tohtoročnej dobrej úrode obilnín nie je dôvod na zníženie cien pekárenských výrobkov, pretože sa podstatne zvýšili ďalšie vstupy. Objem produkcie obilnín je v tomto roku vyšší, ale kvalita potravinárskych obilnín je nižšia. Podľa predsedu Zemědělského svazu Miroslava Jirovského plodinám chýbajú živiny. Českí roľníci najmä pre nedostatok finančných prostriedkov aplikujú až o 40% menej hnojív oproti kolegom vo vyspelých krajinách EÚ. Roľníci v tomto roku zozberali 5,46 t/ha obilnín, čo predstavuje medziročný nárast 42%. Najväčší medziročný nárast až 68% bol pri jačmeni ozimnom. Chladné počasie spôsobilo oneskorenie zberu obilnín o dva až tri týždne. Produkcia repky v tomto roku predstavovala objem 930 tis. ton, resp. o 142% viac, ako v roku 2003.

Agronavigator

Ceny pšenice na trhu klesajú

Bohatá úroda obilnín a nárast svetových zásob, (najmä pšenice), spôsobujú pokles cien na svetovom trhu. V mesačnej správe o stave trhu o tom informuje Medzinárodná rada pre zrniny -IGC, ktorá sídli v Londýne. Píše sa v nej o „smutnom septembri“ pre producentov pšenice, kukurice, ryže a olejní. V hospodárskom roku 2004/2005 by mala byť produkcia pšenice 615 mil. t, čo bude o 11% viac ako v predchádzajúcom agrárnom roku. Svetová spotreba pšenice pre tento hospodársky rok sa odhaduje iba na 606 mil. t. Svetové zásoby pšenice tak stúpnu zo súčasných 129 na 138 mil. t. Zásoby pšenice budú vyššie aj u hlavných svetových vývozcov (Argentína, Austrália, Kanada, EÚ a USA). Doteraz skladovali okolo 50 mil. ton tejto komodity. Z toho má EÚ k dispozícii takmer 21 mil. t, čo je najviac od hospodárskeho roka 1998/1999.

Cena tony americkej tvrdej pšenice na domácom trhu klesla na 155 USD. Pokles cien kukurice je ešte výraznejší, za posledný rok oslabila o tretinu a v septembri sa jej cena znižovala takmer denne. V súčasnom období sa tona kukurice kupuje v priemere za 95 USD. www.agroportal.sk

Maďarsko a ČR požiadali EÚ o dotáciu na vývoz obilninových prebytkov

Maďarsko a Česká republika sú krajiny bez prístupu k moru, ich náklady na prepravu do prístavov sú vysoko nad priemerom ostatných členských štátov. Pre tieto vyššie náklady sú potom exportné ceny, ktoré sa českým a maďarským vývozcom ponúkajú, hlboko pod intervenčnými cenami obilnín. To odradzuje domácich vývozcov a producentov od exportu, čo vedie k vysokým nákladom na skladovanie. Vysoká produkcia obilnín stláča ceny nadol, čo motivuje obchodníkov a producentov k predaju čo najväčšieho množstva do intervenčných zásob. V Maďarsku tento prebytok dosahuje až 4 mil. t a v ČR 1,5 mil. t. Komisár Fischler obvykle podobné žiadosti v minulosti odmietal. ČTK

V Rusku sa očakáva dobrá úroda obilnín

V Rusku sa do konca augusta zožalo 47,8 mil. ton obilnín. V rovnakom období 2003 bolo zozbieraných len 29,3 mil. t, ako informoval hovorca Ministerstva poľnohospodárstva v Moskve. Do konca augusta sa zozbierala pšenica z 19,8 mil. ha, čo bolo 44,6% z celkových osiatych plôch. Priemerná hektárová úroda dosiahla objem asi 2,4 t/ha. Úroda pšenice dosahovala objem približne 26 mil. t s priemernou hektárovou úrodou 2,9 t/ha. V hospodárskom roku 2004/05 sa očakáva úroda medzi 73 až 76 mil. t obilnín. To by bolo v porovnaní s predchádzajúcou úrodou minimálne o 8,6% viac. ATIS/ZMP

V intervenčnom nákupe EÚ bude umiestnená až pätina úrody obilnín

Tohtoročná produkcia obilnín prevyšuje domácu spotrebu. Podľa odhadov rezortného ministerstva ČR až pätina tohtoročnej úrody obilnín môže skončiť v intervenčnom nákupe. Státni zemедělský intervenční fond (SZIF) zahájil 1. novembra nákup obilnín podľa pravidiel EK. Výkupná cena za 1 tonu obilnín je 101,31 €/t (3 200 Kč/t). Nákup má za cieľ odčerpať z trhu prebytky obilnín. Úroda obilnín v ČR je v tomto roku výrazne vyššia a predstavuje množstvo okolo 8,3 mil. t. SZIF má zatiaľ zmluvne zabezpečené sklady na 380 tis. t, avšak nákup môže byť až 1,8 mil. t obilnín (1,3 mil. t pšenice a 500 tis. t jačmeňa). Hneď v prvých dňoch ponuka prekročila 1 mil. ton, pretože roľníci čakali na zahájenie intervencie, od ktorej očakávajú lepšie ceny. Ceny obilnín medziročne oslabili v reakcii na veľkú úrodu. Začiatkom novembra sú ceny obilnín na voľnom trhu rozdielne. Niektorí kupujúci ponúkajú za pšenicu aj menej ako 3 000 Kč/t. Producent alebo obchodník môže intervenčnému fondu ponúknuť pšenicu, jačmeň a kukuricu v množstve od 80 t a viac, a to až do 31. mája 2005. Rezortné ministerstvo ČR požiadalo EÚ o súhlas aby mohlo ďalšie vykúpené obilniny uskladniť v Nemecku. Každý týždeň od začiatku intervencie informujú platobné agentúry výbor pre obilniny EK o ponúkanom,

priradenom i uskladnenom množstve obilnín a o tom, aké sú voľné skladovacie kapacity v členskom štáte. Existujú rôzne nástroje, ako problém skladov riešiť. ČTK

Úroda obilnín v Nemecku vyššia o 27,2%

Úroda ozimnej pšenice používanej na výrobu chleba stúpila v Nemecku podľa predbežných odhadov o 32,8% na 24,65 mil. t. Celková úroda všetkých odrôd pšenice sa zvýši o 29,7%. V porovnaní s minulým rokom má byť úroda raže vyššia až o 64,6% a ozimného jačmeňa o 36,8%.

Úroda obilnín v Nemecku by mala byť v porovnaní s minulým rokom vyššia o 27,2%, celkový objem dosiahne úroveň asi 50,1 mil. t. Informovalo o tom vo svojom prvom odhade tohtoročnej úrody Ministerstvo poľnohospodárstva a ochrany spotrebiteľa Nemecka. Výrazný nárast úrody v tomto roku analytici očakávali. Minulý rok zapríčinili veľmi nízku úrodu letné horúčavy a sucho.

Úroda ozimnej pšenice, z ktorej sa vyrába chlieb, sa podľa predbežných odhadov zvýšila o 32,8% na 24,65 mil. t. Celková úroda všetkých odrôd pšenice sa zvýši o 29,7%. Úroda raže by mala byť vyššia až o 64,6% a ozimného jačmeňa o 36,8%. Úroda jarného jačmeňa by mala byť nižšia o 6,7% a ovsu bude pravdepodobne menej o 3,1% ako vlani. V porovnaní s rokom 2003 by sa malo urobiť o 14,1% viac kukurice. Dažde v II. polovici augusta spomalili záverečné žatevné práce pri pšenici a ďalších obilninách na severe a východe Nemecka. Predbežné rozbor pšenice a raže však ukázali, že tohtoročná úroda je veľmi kvalitná.

Dobrá úroda pšenice sa v tomto roku očakávala, preto jej ceny klesajú. Väčšina farmárov a družstiev nie je ochotná pšenicu predávať. Obmedzené skladovacie priestory však niektorých nútia predávať pšenicu aj za nízke ceny. PPA-ATIS/Agronavigator

Poľskí farmári utržia škodu kvôli posilneniu zlotého

Intervenčný nákup obilnín v EÚ sa opäť začal 1. novembra tohto roka za intervenčnú cenu 101,77 €/t. Poľskí farmári sú zhrození z neustáleho posilňovania hodnoty zlotého voči euru. Intervenčná cena 101,77 € mala 1. mája 2004 hodnotu 489,6 PLN/t. Podľa kurzu Európskej centrálnej banky z polovice októbra, kedy za 1 € dostali 4,295 PLN, mala by intervenčná cena hodnotu iba 437,1 PLN/t, čo predstavuje zníženie o 11%. Poľský zlotý sa stáva atraktívnou menou pre investorov kvôli poľskej 6,5% úrokovej sadzbe, silnej ekonomike a zlepšeniu verejných financií. PPA-ATIS/Agra Europe

Predaj obilnín na medzinárodných trhoch stúpa

Suchý rok 2003 decimoval globálne zásoby pšenice menej ako sa očakávalo. Kotácie cien kukurice na chicagskej burze sa pohybujú okolo 2 USD/bu. Európska komisia prijíma opatrenia na odľahčenie prezásobeného trhu s jačmeňom.

Na medzinárodných trhoch s pšenicom ceny na začiatku októbra opäť poklesli. Na burze v Chicagu sa cena pšenice v priebehu niekoľkých dní znížila o 5% a 5. októbra sa uzatvorili kontrakty na 3,02 USD/bu (90,2 €/t). Taká nízka cena kŕmnej pšenice bola naposledy v metropole obchodu pred rokom. Nový pokles cien vyvolala správa amerického ministerstva poľnohospodárstva z konca septembra tohto roka, podľa ktorej sa globálne rezervy najdôležitejších potravinárskych obilnín v suchom roku 2003/04 predsa tak silne neznížili, ako niektorí špekulanti dúfali. Zrýchlený bude predaj obilnín v dôsledku informácií, podľa ktorých by mala byť úroda jarnej pšenice v USA ešte lepšia ako sa očakávalo. Tak by mala byť tohtoročná úroda jarnej pšenice o 2% vyššia ako sa predpokladalo v auguste, jačmeňa by malo byť o 3% a ovsu asi o 9% viac. Na konci septembra boli zverejnené aj prognózy úrody a bilancie Medzinárodného výboru pre obilniny (IGC). Odhady úrody pšenice korigovali londýnski experti v porovnaní s augustom mierne nahor o 800 tis. t na celkových 614,7 mil. t.

Situácia v zásobovaní sa uvoľní

Úroda na severnej pologuli je už zozbieraná, význam nadobúdajú trhy v Južnej Amerike a Austrálii. Odhad IGC pre Brazíliu 5,2 mil. t a 15,0 mil. ton pre Argentínu zostáva nezmenený. Prognóza pre Austráliu bola skorigovaná o 1,5 mil. t na 23 mil. t smerom nadol. Pre sezónu 2003/04 nemožno očakávať žiadne podstatné zmeny svetového obchodu so pšenicom. V tohtoročnej kampani by sa malo znova predať spolu asi 100 mil. t pšenice, pričom možno očakávať vyšší dopyt v Číne. Situácia v zásobovaní sa môže pomaly uvoľniť, pretože sú sklady po tohtoročnej úrode bohato naplnené. Rezervy v EÚ by tak mohli dosiahnuť svoje 5 ročné maximum. Nadbytok obilnín troch najväčších exportérov, ktorými sú vedľa EÚ Argentína, USA, Austrália a Kanada, by mohol prvýkrát počas troch rokov opäť dosiahnuť objem 50 mil. t.

Výnimočný rok pre kukuricu

IGC prognózuje pre tento rok aj rekordnú úrodu kukurice. Len v USA očakávajú dodávky asi 278 mil. t, čo by bolo asi o 8,2% viac ako pred rokom. Úmerne k tomu sú pesimistickí obchodníci v Chicagu, čo sa týka perspektívy cenového vývoja. Termínované obchody mali poslednýkrát takú nízku cenovú úroveň pred dvaapol rokom. Je len otázkou času, kedy ceny kukurice klesnú na chicagskej burze pod magickú hranicu 2 USD/bu (64,0 €/t). V porovnaní so suchým rokom 2003 bude výrazne vyššia aj produkcia kukurice v rozšírenej EÚ, čo by predstavovalo nárast o 28% na 51,6 mil. t. Kukurica bude v členských štátoch spoločenstva stláčať ceny ostatných kŕmnych obilnín. Globálnemu obchodu s kukuricou dominujú najmä USA, ktoré ročne vyexportujú približne 50 mil. t, pričom tento rok bude export určite vyšší. Asi 10 mil. t kukurice by mohla vyviezť Argentína.

PPA-ATIS/Agra Europe

Prílohy

Vlastné náklady obilnín vo vybranom súbore poľnohospodárskych podnikov SR za rok 2003 (v Sk)

Actual Costs of Grains in a Selected File of Agricultural Enterprises of the SR in 2003 (in SKK)

Ukazovateľ ¹	Druh obilnín ²					
	pšenica ³	raž ⁴	jačmeň ⁵	ovos ⁶	kukurica na zrno ⁷	ostatné obilniny ⁸
Vlastné náklady na 1 ha ⁹	17 602	13 990	14 862	11 479	19 785	17 053
Vlastné náklady na 1 t ¹⁰	5 073	4 901	4 267	4 999	4 668	6 930
Hektárová úroda ¹¹	3,35	2,69	3,37	2,21	4,14	2,38
Počet podnikov vzorky ¹²	101	30	99	45	72	33

Prameň: Vlastné náklady a výsledky hospodárenia poľnohospodárskych podnikov za rok 2003, VÚEPP Bratislava, 2004¹³

1) Indicator, 2) Sort of grains, 3) Wheat, 4) Rye, 5) Barley, 6) Oats, 7) Grain maize, 8) Other grains, 9) Actual costs per 1 ha, 10) Actual costs per 1 t, 11) Hectare yield, 12) Number of enterprises of a sample, 13) Source: Actual costs and results of farming of agricultural enterprises in 2003. Bratislava: RIAFE, 2004.

Area, Hectare Yield and Production of Grains in the EU – COCERAL Estimation
EU-15 in 2004

Plochy, úrody a produkcia obilnín v EÚ – odhad COCERAL

EÚ-15 v r. 2004

Plochy (tis. ha) Úroda (t/ha) Produkcia (tis. t)	Rakúsko	Belgicko/ Lux.	Dánsko	Fínsko	Francúzsko	Nemecko	Grécko	Írsko	Taliansko	Holadsko	Portugalsko	Španielsko	Švédsko	V. Británia	Spolu EÚ - 15
Mäkká pšenica															
Plocha	266	235	675	235	4 842	3 092	155	106	490	139	30	1 408	405	2 030	14 108
Úroda	5,84	8,50	7,24	3,40	7,79	8,07	2,50	9,83	6,00	8,73	1,77	3,16	6,40	7,59	7,09
Produkcia	1 553	1 998	4 890	799	37 725	24 940	388	1 043	2 940	1 213	53	4 448	2 591	15 400	99 980
Tvrdá pšenica															
Plocha	18,0				388	8	650		1 870		145	850			3 929
Úroda	4,72				5,08	6,00	2,00		2,67		1,34	2,94			2,82
Produkcia	85				1 970	48	1 300		5 000		194	2 500			11 097
Jacmen															
Plocha	191	45	707	564	1 653	1 973	155	175	235	48	10	3 150	399	1 005	10 310
Úroda	5,15	7,89	5,26	3,20	6,69	6,55	2,00	7,00	4,34	5,85	1,58	3,14	4,51	5,91	4,98
Produkcia	982	355	3 720	1 805	11 059	12 921	310	1 226	1 020	281	16	9 900	1 800	5 938	51 332
z toho jarný jacmen															
Plocha	111	5	582	564	582	613		160		45		2 300	394	540	5 896
Úroda	4,85	7,00	5,05	3,20	6,15	5,50		6,90		5,82		3,22	4,49	5,40	4,36
Produkcia	540	35	2 940	1 805	3 579	3 372		1 104		262		7 410	1 769	2 916	25 732
Kukurica															
Plocha	178	53			1 798	455	170		1 250	25	120	484			4 532
Úroda	9,22	8,32			8,65	8,44	10,00		8,56	7,72	5,20	9,10			8,62
Produkcia	1 636	441			15 553	3 839	1 700		10 700	193	624	4 400			39 086
Raž															
Plocha	46	1	32	32	31	621	13		4	3	30	140	24	10	987
Úroda	4,37	5,04	5,31	2,10	4,79	6,04	2,20		3,00	5,30	0,94	1,47	5,46	5,62	4,88
Produkcia	199	5	170	67	148	3 748	29		12	16	28	206	131	56	4 816
Óvos															
Plocha	30	4	53	372	127	227	45	21	150	2	60	546	231	115	1 983
Úroda	3,94	5,07	6,04	3,25	4,80	5,13	2,18	7,28	2,80	5,20	0,97	1,60	4,37	5,85	3,40
Produkcia	119	20	320	1 209	610	1 164	98	153	420	10	58	873	1 010	673	6 737
Čirok															
Plocha					50		1		30			9			90
Úroda					6,20		5,25		6,00			5,32			6,03
Produkcia					310		5		180			50			545
Triticale															
Plocha	43	10	40		319	505			9	4	14	36	53	15	1 048
Úroda	5,14	6,20	5,25		5,45	6,44			3,89	5,80	1,38	2,50	5,17	5,34	5,73
Produkcia	221	62	210		1 739	3 254			35	23	19	90	274	80	6 007
Obilniny spolu															
Plocha	771	348	1 507	1 203	9 208	6 881	1 189	302	4 038	221	409	6 623	1 112	3 175	36 987
Úroda	6,22	8,28	6,18	3,23	7,51	7,25	3,22	8,02	5,03	7,86	2,43	3,39	5,22	6,98	5,94
Produkcia	4 795	2 881	9 310	3 880	69 113	49 914	3 829	2 421	20 307	1 737	993	22 467	5 806	22 147	219 599

Zdroj: COCERAL

1) Area (thousand hectares), 2) Hectare yield (tonnes per hectare), 3) Production (thousand tonnes), 4) Austria, 5) Belgium-Luxembourg, 6) Denmark, 7) Finland, 8) France, 9) Germany, 10) Greece, 11) Ireland, 12) Italy, 13) Netherlands, 14) Portugal, 15) Spain, 16) Sweden, 17) Great Britain, 18) EU-15 in total, 19) Soft wheat, 20) Durum wheat, 21) Barley, 22) Out of which: spring barley, 23) Maize, 24) Rye, 25) Oats, 26) Sorghum, 27) Triticale, 28) Grains in total, 29) Source: COCERAL

**Area, Hectare Yield and Production of Grains in the EU – COCERAL Estimation
EU-10 in 2004**

Plochy, úroda a produkcia obilnín v EÚ – odhad COCERAL

EÚ-10 v r. 2004

Plochy (tis. ha) Úroda (t/ha) Produkcia (tis. t)	Cyprus	CR	Estónsko	Maďarsko	Lotyšsko	Litva	Malta	Poľsko	Slovensko	Slovinsko	Spolu EÚ - 10	Spolu EÚ - 25
Mäkká pšenica												
Plocha	5	863	76	1 149	170	355	2	2 440	410	32	5 502	19 610
Úroda	2,06	5,45	2,55	5,16	2,90	3,20	4,75	3,89	4,55	4,12	4,36	6,32
Produkcia	10	4 703	194	5 929	493	1 136	10	9 500	1 866	132	23 972	123 952
Tvrdá pšenica												
Plocha												3 929
Úroda												2,82
Produkcia												11 097
Jacmen												
Plocha	50	469	128	336	136	375	1	1 065	240	9	2 809	13 119
Úroda	1,84	4,90	2,20	4,38	1,98	2,30	2,50	3,29	4,10	3,21	3,49	4,66
Produkcia	92	2 298	282	1 472	269	863	3	3 500	984	29	9 791	61 122
z toho jarný jacmen												
Plocha		353	126	147	125	375		920	181		2 227	8 123
Úroda		5,14	2,10	4,08	1,79	2,30		3,10	4,30	0,00	3,32	4,08
Produkcia		1 814	265	600	224	863		2 852	778		7 396	33 128
Kukurica												
Plocha		90		1 230				430	150	48	1 948	6 480
Úroda		7,20		6,61				5,60	5,70	7,10	6,36	7,94
Produkcia		648		8 132				2 408	855	341	12 383	51 469
Raž												
Plocha		59	9	48	48	99		1 600	32	1	1 896	2 882
Úroda		5,20	1,89	2,77	1,90	2,09		2,63	4,05	3,10	2,68	3,44
Produkcia		307	17	132	91	207		4 200	130	3	5 086	9 902
Ovos												
Plocha		59	39	70	50	43		565	22	2	850	2 833
Úroda		4,11	1,86	3,22	1,71	1,76		2,50	2,30	2,95	2,55	3,14
Produkcia		242	73	225	86	76		1 413	51	6	2 170	8 907
Ostatné obilniny												
Plocha		32						1 410	12		1 454	1 544
Úroda		4,00						3,05	2,50		3,07	3,24
Produkcia		128						4 300	30		4 458	5 003
Triticale												
Plocha		63	7	158				980			1 208	2 256
Úroda		5,17	1,71	3,92				3,67			3,80	4,70
Produkcia		326	12	618				3 600	30		4 586	10 593
Obilniny spolu												
Plocha	55	1 635	259	2 990	404	872	3	8 490	866	92	15 666	52 653
Úroda	1,86	5,29	2,23	5,52	2,32	2,62	4,00	3,41	4,56	5,55	3,99	5,36
Produkcia	102	8 652	577	16 507	939	2 281	12	28 921	3 945	511	62 446	282 046

Zdroj: COCERAL

1) Area (thousand hectares), 2) Hectare yield (tonnes per hectare), 3) Production (thousand tonnes), 4) Cyprus, 5) Czech Republic, 6) Estonia, 7) Hungary, 8) Latvia, 9) Lithuania, 10) Malta, 11) Poland, 12) Slovakia, 13) Slovenia, 14) EU-10 in total, 15) EU-25 in total, 16) Soft wheat, 17) Durum wheat, 18) Barley, 19) Out of which: spring barley, 20) Maize, 21) Rye, 22) Oats, 23) Other grains, 24) Triticale, 25) Grains in total, 26) Source: COCERAL

Area, Hectare Yield and Production of Grains – COCERAL Estimation

Plochy, úrody a produkcia obilnín – odhad COCERAL

Štáty mimo EÚ v r. 2004

Tabulka c. 3

Plochy (tis. ha)	Rumunsko	Bulharsko	Srbsko	Chorvátsko	Bosna	Macedónia	Albánsko	Spolu Štáty mimo EÚ	Spolu Európske štáty (31)
Úroda (t/ha)									
Produkcia (tis. t)									
Mäkká pšenica									
Plocha	1 460	950	630	205	110	125	110	3 590	23 200
Úroda	2,60	3,74	4,46	4,10	2,70	3,30	2,90	3,35	5,86
Produkcia	3 796	3 553	2 810	841	297	413	319	12 028	135 979
Tvrdá pšenica									
Plocha									3 929
Úroda									2,82
Produkcia									11 097
Jacmen									
Plocha	357	313	115	48	22	60	10	925	14 044
Úroda	2,35	2,80	2,43	3,10	2,43	2,49	3,00	2,57	4,52
Produkcia	839	876	279	149	53	149	30	2 376	63 499
z toho jarný jacmen									
Plocha	175	35						210	8 333
Úroda	2,00	2,35						2,06	4,03
Produkcia	350	82						432	33 560
Kukurica									
Plocha	2 600	370	1 324	390	215	47	62	5 008	11 488
Úroda	2,84	4,10	4,70	5,50	3,55	3,40	3,33	3,67	6,08
Produkcia	7 384	1 517	6 223	2 145	763	160	206	18 398	69 867
Raž									
Plocha	22	10	7	2	5	6	10	62	2 944
Úroda	2,38	1,50	1,64	2,87	2,42	1,50	1,00	1,87	3,40
Produkcia	52	15	11	6	12	9	10	116	10 017
Ovos									
Plocha	225	29	63	24	26	3	20	390	3 223
Úroda	1,55	1,47	1,78	2,27	2,18	1,20	0,75	1,62	2,96
Produkcia	349	43	112	54	57	4	15	633	9 541
Ostatné obilniny									
Plocha									1 544
Úroda									3,24
Produkcia									5 003
Triticale									
Plocha									2 256
Úroda									4,70
Produkcia									10 593
Obilniny spolu									
Plocha	4 664	1 672	2 139	669	378	241	212	9 975	62 628
Úroda	2,66	3,59	4,41	4,78	3,13	3,05	2,74	3,36	5,04
Produkcia	12 420	6 004	9 436	3 195	1 182	734	580	33 552	315 597

Zdroj: COCERAL

1) Area (thousand hectares), 2) Hectare yield (tonnes per hectare), 3) Production (thousand tonnes), 4) Romania, 5) Bulgaria, 6) Serbia, 7) Croatia, 8) Bosnian, 9) Macedonia, 10) Albania, 11) Countries out of the EU in total, 12) Europe in total (31 countries), 13) Soft wheat, 14) Durum wheat, 15) Barley, 16) Out of which: spring barley, 17) Maize, 18) Rye, 19) Oats, 20) Other grains, 21) Triticale, 22) Grains in total, 23) Source: COCERAL

